

YAASINŌ

Yā kè à yānzin wè yáasi zuzi

- ¹ Yáasi kè Dauda né Sulemanu, Isarailino kína zù,
² 1e gběno ɔ̀ndɔ̄ kũ aɔ̄gɔ̄ làakari vĩ,
 aɔ̄ dɔ̄na yā dada,
³ aɔ̄ gɔ̄ wéεzēri làakarideeno ũ
 maakena kɔ̄n yāzedeo kɔ̄n náaneo yā guu.
⁴ Yáasi kèno è nòsedodee gba làakari,
 è tó òwazi gɔ̄ kú à dɔ̄roa kɔ̄n dɔ̄nao.
⁵ Làakaridee é ma, à yādadana e à kaara,
 nòsedee é lédamma e à guu,
⁶ eé yáasi kɔ̄n yālekɔ̄zinao mì dɔ̄
 kɔ̄n ɔ̀ndɔ̄rinɔ̄ yā'onao kɔ̄n n̄ gara gbooto yāno.
⁷ Vĩakena Diinen dɔ̄na kāsāa ũ,
 yɔ̄nkɔ̄ bé è kya ká ɔ̀ndɔ̄on kɔ̄n lédammanao.

Làakarikena gbē zaaa mɔ̄nafikizi

- ⁸ Ma né, n̄ n de yā'onnenā ma,
 n̄ton pā kpá n da lédammaziro.
⁹ Eégɔ̄ de fùra maaa ũ n m̄ia,
 eégɔ̄ de kāmbeε ũ n waale.
¹⁰ Tó durunkerinɔ̄ e ɔ̀ndɔ̄o daenzi,
 n̄ton wero, ma né.
¹¹ Aṣè be: N̄ mó wà gá gběno dādā wà n̄ dede,
 wà taarisaideeno kpákpa wà n̄ kũkũ.
¹² Wà n̄ mómɔ̄ bēε lán mira è n̄ mómɔ̄ nà,
 wà n̄ mó zaa lán gèwāa è n̄ mó zaa nà,
¹³ wé pó ɔ̄ode bori sānda píngi e,
 wa kpéno é pa kɔ̄n pó kè wá nàkɔ̄ano.

14 Ñ mŏ wà wa baka kakŏa,
wa píngi wa ɔɔsŏ éǵŏ dŏnkŏ.

15 Ma né, ñton gáńyoro,
ñton zé séńyoro.

16 Zaaǵe ašèǵŏ wāa kŏn yāzaaǵenaŏ,
ašŏ kpaa kŏn gbēdenaŏ.

17 Bàǵpakpana bāanŏ wāa né yā pāame.

18 Ašŏe takuteǵe kpákpaa n̄ zīndaneme,
aš toke bé à n̄ paa.

19 Ɔɔzaa'erinŏ ziaan gwe n̄ píngi,
aš lugana pŏzi bé è n̄ wèndi bŏ.

Ɔndŏ e wa sisi

20 Ɔndŏ e wii leǵe gāale,
à lé dŏ zédaan.

21 Èe lé zuu zé kè wè kakŏan léa,
èe kpàakpa keǵe wéte bīilenŏ guu à be:

22 Ɔndŏsaideenŏ, éǵŏ kuu kŏn ŏndŏsaikǵeŏ ai
bŏreme?

Faborinŏ, é ze kŏn ma fabonaŏ ai bŏreme?

Yŏnkŏŏnŏ, éǵŏ zaa dŏnan ai bŏreme?

23 Tŏ a ma lédamma mà yā,

le ma a dŏna pisiawa,

mé tŏ àǵŏ ma laasuu vī.

24 Lán ma a sisi a gi swā kpázi nà,

ma ɔ pŏroare, a gbēkee e làakari kero,

25 lán a ma lédamma kpà swākoto nà píngi,

ée we làakari kè ma a gbaaziro,

26 tŏ mŏnzi a le, mé a yāa dŏme,

tŏ yā a le, mé a lalandi keme,

27 baa tŏ yā a le lán zàǵa'īa bà,

ke tŏ mŏnzi a le lán toto bà,

ke tŏ takaasi kŏn yā'ŏammaŏ gèazi.

28 Zĩ beea é lé zumazi, mé sǒ wero,
é ma kii wεεε, é ma e sǒro.

29 Zaake a za dǒnan,
ée zε kǒn vīakεna Diineoro.

30 Ée we ma lédammaziro,
a kya kà làakari kè ma a gbaan.

31 É a dà gbè e,
yǎ zaaa kè a zεo é wí a musu.

32 Kpεεlina ǒndǒne é ǒndǒsaideenǒ dεdε,
laasuusai é yǒnkǒnǒ dúgu zǒ.

33 Gbē kè ma yǎ kǔna sǒ égǒ kuu aafia,
eégǒ kuu làakario kpaεna vīakεna zaaanε sai.

2

Tεna ǒndǒzi àre

1 Ma né, tó n ma yǎ sì,
tó n ma yǎdienanǒ kǔna n swèn,

2 tó n éε swǎ kpaε ǒndǒyǎzi,

tó n swè kpà asǎnsia,

3 tó n lé zù wéεzēzi,

tó n wii lè yǎ dǒrǒ dǒnazi,

4 tó n kpáε kèzi lán kondogi bà,

tó n wèεε lán auziki kè utεna bà,

5 négǒ vīakεna Diine dǒ sa,

né bǒ Luda dǒnaa.

6 Zaake Dii bé è n gba ǒndǒ,

dǒna kǒn asǎnsio è bǒ à kiiamε.

7 À zǐblena kǔna gbē maaanǒne,
à dε sεngbango ũ taarisaidεenǒne.

8 È ǒ liga gbē maaanǒzi aǒ zé guu,
è a yǎmarinǒ dǎkpa n tǎa'ona guu.

9 Négǒ yǎzεdee dǒ sa kǒn yǎ súusuo

kōn yā maaao kōn zé maaao píngi.

¹⁰ Zaake ɔ̄ndɔ̄ é gē n swēn,
dōna é n pɔɔ ke nna.

¹¹ N làakari é n dākpa,
asānsi é ɔ liganzi.

¹² Eé n bɔ gbē zaaano zén
eé n sí yābē'orino ɔzĩ.

¹³ Gbē pino pà zé súusune,
aō gusia zé sè.

¹⁴ Aōè pɔnnaa ke zaakena guu,
aōè yā zaa faasai nnaa ma.

¹⁵ Aō yākēna súusuro,
aōègō yā kee mɔnafiki guume.

¹⁶ ɔ̄ndɔ̄ pì é n bɔ zinakeri ɔzĩ,
eé n sí kaarua yānnanna'onnenaa.

¹⁷ Nɔgbē pì pā kpà a nénɔkparekeguro gōzì,
à Luda bà kuunao yā gbòro.

¹⁸ À bee è mì pényo gaaame,
à kpé zé è tányo gèwāan.

¹⁹ Gbē kè gēzi è nòse liero,
è wēndi zé le dɔro.

²⁰ ɔ̄ndɔ̄ pì é n da gbē maaano zéa,
négō dèrɔdeenɔ zé kūna.

²¹ Zaake nòsepuradeenɔ bé wé gō bùsu vī,
taarisaidenɔ bé wégō kú à guu.

²² Zaakerino sō, weé pémma wà n bɔ bùsumme,
weé náanesaidenɔ kpake à guu.

3

Dii náanekena è n gba ɔ̄ndɔ̄

¹ Ma né, ònton tó ma yādannena sānguro,
 òngō yā kè má dìennennō kūna n swèn.

² Zaake eé n ká wèndi gbàaa,
 eé aafia kaaranne.

³ Gbēke kōn náanēo tón kēm̄maro,
 òngō dana kām̄bēē ũ,
 ò kē n swèa lán wè pó kē walaaa nà,

⁴ n tó égō nna,
 négō maa Luda kiia kōn gbēnteenō.

⁵ Ò Dii náane ke kōn nòsēo do,
 ònton gbāaa kpá n zīnda dōnaaro.

⁶ Òngō à dō n yāpingikena guu,
 eé zé poronne súusu.

⁷ Ònton n zīnda gwa òndōdee ũro,
 òngō Dii vīa vī ò kē yā zaaaa.

⁸ Beee égō de n mè aafia ēzē ũ,
 eé n wánō gba gbāaa.

⁹ Ò bēē lí Diine kōn n auzikio
 kōn n bura pó káakunō pīngi,

¹⁰ pówēē é n dō pa ai àgō kwēē,
 n lo ìsinō é pa yélele kōn geepiwē dufuo.

¹¹ Ma né, tó Dii e n totoo, ònton dōke à yāoro,
 tó à kpākēnzi, ònton tó à kennē ñiro.

¹² Zaake gbē kè Dii yezin è toto,
 lán de è ke a né kè kènē maaane nà.

Òndō àrē

¹³ Aubarikadeen gbē kè òndō lè à kù
 à dōna è à pāpa ũ.

¹⁴ Zaake à àrē vī de kondogila,
 è kaarana kēñē de vurala.

15 À bèe vī de gbèbaila,
pó kè ní à nii vīino kee e ká à ũro.

16 Wèndi gbáa kú à ɔplaan,
auziki kōn gakuio kú à ɔzεen.

17 À yākenano nna,
à zé píngi aafia vī.

18 À de lí wèndidee ũ gbē kè kūnanone,
aubarikadeenon gbē kè aōo sino ũ.

19 Dii gonikεε guu à ɔɔte kàε,
à ɔndōo guu à musu kè.

20 À ísia wèe bò a dōna guu,
à tò ludambe luguu mōdo vī.

21 Ma né, ñgō wéεzēε vī kōn faao,
ñton wéε vīálaro.

22 Eégō de n ninii wèndi ũ,
eégō de kàmbεε ũ n waale.

23 Négō té n làakaria,
póke é kpánnεro.

24 Tó n daε, vīa é n kūro,
né daε ñ ii o nna.

25 Né vīa ke karinero,
ke mōnzi kè è zaakerino le kândoo.

26 Zaake Dii égō de n mīnakii ũme,
eé tó n gbá vī takuteela.

27 Tó n ɔɔ e n kpεε lee,
gbē kè de ñ à maaa kεε, ñton gí kεεziro.

28 Tó ní ñankana zé vī,
ñton be n gbēdaaanε à gá gīa ai ziario.

29 N gbēdaaaa kè kú n saε kè à n náanekεna,
ñton à zaaa kpákōsōziro.

30 Tó gbē e yāke kennεro,

̀nton leokpakōa keo pāro.

³¹ ̀nton gbāamōnneri gwena ni dero,
̀nton té à yākena keziro.

³² Zaake Dii tèn mōnafikideenō ũ,
nòsepuradeenōn è ke a kpaasinō ũ.

³³ Dii è láari zī gbē zaaanō uaa,
è aubarika da gbē maaanō been.

³⁴ È lalandideenō lalandi ke,
mōde à gbēkeε vī kōn zīndabusarinō.

³⁵ ̀ndōdee è bèε e,
yōnkōō sō è wí da a zīndaa.

4

Gběnsi lédamma

¹ Ma nénō, à gbēnsi lédamma ma,
à làakari dōa le à asānsi e.

² Dōna súusun méε daaare,
àton pā kpá ma yādanneziro.

³ Kè má kuu né ũ ma de ɔzī,
má busana ma da né mèn do léle ũ.

⁴ Ma de yā dàme à bè:

̀ngō ma yā kūna n swè guu,
̀n ma yādienanō da négō kuu.

⁵ ̀N ̀ndō kū ̀ngō dōna vī,
̀nton sān ̀n pā ma yānero.

⁶ ̀nton pā kpá ̀ndōziro, eé n dākpa,
̀ngō yezi, eé ɔ kúnla.

⁷ ̀N ̀ndō kū, àmbe yā píngi mì ũ,
̀n dōna wete kōn auziki kè n vīio píngi.

⁸ ̀N à kū gbāngbān, eé n kaara,
̀n à kū ɔplaplaa, eé bèε línne.

⁹ Eégō de fūra maaa ũ n mìa,

eégõ denne kífura gakuidee ũ.

10 Ma né, ñ swā kpá ma yāzi,
ñ yā pì da, n wèndi égõ gbàa.

11 Ma ñndõ zé òdɔanne,
ma n da à zé súusu guu.

12 Tó nées táa oon, póke é kpánnero,
tó nées bàa leen, né gèn síro.

13 Ñgõ ma lédamma kūna, ñton ɔ gbarenziro,
ñ à kū gbàa, zaake àmbe n wèndi ũ.

14 Ñton zaakerinɔ zé séro,
ñton té gbě zaaanɔ zéziro.

15 Ñ páníne, ñton nammaro,
ñ kēńma ñ n gáao.

16 Tó aɔɔe zaaa e wà kèro, aɔè ii oro,
tó aɔɔe gbě e wà kari kero, ii è gě ní wéenlo.

17 Zaake zaakenan ní póblee ũ,
wéetāna gbēnɔan ní ímina ũ.

18 Gbě maaanɔ zé de lán gudɔna bàme,
à gupuraa ègõ bɔɔ lán ofāntě bɔna bà.

19 Zaakerinɔ zé de lán gusia níginigi bàme,
aɔè pó kè tò wè gèn sí dōro.

20 Ma né, ñ làakari dɔ yā pìnɔa,
ñ swā kpá ma yā'onnenazi.

21 Ñton kpá swákotoro,
ñgõ kūna n swè guu.

22 Zaake à de wèndi ũ gbě kè lè à kũne,
à de mè píngi aafia ũ.

23 Kè denlaa ñ làakari dɔ n swè yāa,
zaake wèndi kāsāa bò swè kiame.

24 Ñ bɔ yāzaa'onan,
 ñ m̀i kē yālekpe'e'onaa.
 25 Ñ wéε dɔ n aε,
 ñ guu gwa n kuu súusu.
 26 Ñ zé sé súusu,
 n yākenano píngi é bɔ maa.
 27 Ñton na ɔplazi ke ɔzeziro,
 ñton gbá péε à zaa zénlo.

5

Làakarikena kaaruazi

1 Ma né, ñ làakari dɔ ma dɔnaa,
 ñ swā kpá ñ ma ɔndɔ yā ma,
 2 le ñgɔ kú n làakaria,
 dɔna yā égɔ kú n lén.
 3 Kaarua yá'ona ègɔ nna lán zó bàme,
 è n gáε kɔn lénnaao,
 4 mɔde zāazāa è kénne kyàkyā lán sewεε bà,
 à lé nna lán fēεda kraplaplaaa bà.
 5 À zé è m̀i pényo gaaa,
 è si kɔn gbē kè aɔɔ tézinɔ gèwāan.
 6 È laasuu lé wèndi zéaro,
 à dɔ a kē zé pìaro.
 7 Ma né, ñ swā kpá ma yāzi sa,
 ñton kpeε li ma lédammanero.
 8 Ñ pā nɔgbē beee takanε zāazā,
 ñton sɔ à be gāaleziro,
 9 le n bèε tón gɔ gbē pāndenɔnero,
 le ñton n wèndi kpá gbē pāsĩnɔaro,
 10 le n auzikinɔ tón gɔ danɔnero,
 le n zĩ àre tón gɔ ua pānde deenɔnero.

11 Négõ mboo n gurɔ yāanaa,
né yāyā n gbāaa é yāa.

12 Né be: Ma gi lédammazi fá!

Ma dɔkɛna totonao bé à tò.

13 Mée lédammarinɔ yā'onnenena maro,
mée swā kpá ma yādannerinɔziro.

14 Féte bé à gò kè mé kpe bɔ
anduna píngi wáa.

15 Ñ n zĩnda orozã í mi,
n zɛ kɔn n zĩnda lɔgɔ'io.

16 N í kwɛɛna bàazi maaro.
N í fāna gāale zé vīro.

17 Ñ tó àgõ de n naõ pó ũ ado,
àtongõ de gbẽ pānde pó ũro.

18 Luda aubarika da n íbókii pìn,
n pɔnnaa ke kɔn n gɔkparɛkɛgurɔ nɔɔɔ.

19 N gā yenzidee! N gbikyao maaa!

Ñ tó à bɔndagana gõ kɛenne nna,
n a yenzi ni de lán guu e dɔɔ nà.

20 Ma né, bóyānzin né kaarua ni dezi?

Bóyānzin né bɔnda gá kɔn gbẽ pānde nɔɔɔzi?

21 Gbēntee yākɛna kee utena Diinero,
ègõ zé kè à sè dõ píngi.

22 Zaakeri taari è bà kpákpane,
à durun è à kũ.

23 À lédammamasai é a kpá gaazi,
à yɔnkɔke bíta é à sāsā.

6

Fīa kɔn mɛao kɔn gbēntee pāao yā

¹ Ma né, tó n n gbēdaaa fīa dì n musu,

tó n kpégaau sè gběne,
²tó n lé n ásarú kè,
 tó n yā'ona n da yān,
³ñ kε lán kè bà, ma né, ñ lé bɔ yā pìn,
 zaake n na n gbědaaa ɔzĩ.
 Ñ gá ñgɔ zεzε n gbědaaa pìzi,
 ñ agbaa kpáne.
⁴Ñton tó ii gē n wéenlo,
 ñton tó n wéebaa tiisi kũro,
⁵ñ n zĩnda sía lán gāa è ñ kē nà,
 lán bāa è bɔ bàkpakpari ɔzĩ nà.

⁶Mεade, ñ gá zèno gwa,
 ñ a yákεna tàasi kε, né ɔndɔ kũ.
⁷À dɔn'aεdee vĩro,
 à gběnsi ke dii vĩro.
⁸È kūsāε zi di kwεεmε,
 è a póblee kakɔa pókēguro.
⁹Mεade, négɔ daena ai bɔremε?
 Bɔren né vu iin?
¹⁰Nεè kámma bɔ féte nεè ii o féte,
 nεè daε féte ɔkpana n kùεa.
¹¹Takaasi é gēnzi lán kpāi wéedewe bà,
 pókēsāmma é summa
 lán gbě kè gɔkebɔ kũna bà.
¹²Gběntee pāa né gbě zaaame,
 ègɔ lili oo kɔn εgεεo da à lén.
¹³È yā o kɔn wéεo kɔn ɔɔo,
 è sèeda keńne kɔn gbáo.
¹⁴Mɔnafiki bé à à nòse pana,
 yā zaa wàarin ègɔ paa guro píngi.

15 Beee yānzin mónzi é móa lézana sai,
kaatena é gēzi kāndo, eégō fēena vīro.

16 Yā mèn swēedoo kuu kè Dii zàn,
à kà se swēēplaa kè dēne tē ũ.

17 Wada, egetona, taarisaide dēna,

18 yā pāsī wàaripana, wāna zaaazi,

19 sèeda egetona kōn danenŋ dɔkōanao.

Làakarikena zinakenazi

20 Ma né, ngō n de yādienanŋ kūna,
ñton pā kpá n da yādanneziro.

21 Ngō kūna n swē guu,

ngō dana kāmbeē ũ.

22 Eé dōnne ae n táa'ona guu,

eé n dākpa n daena guu.

Tó n vu, eé lé damma.

23 Zaake yādiēna pìnŋ né fitiamē,

yādanneena pì né gupuraamē,

lédamma kōn totonao né zé wēndideemē.

24 Eé n sí nŋgbē zaaa ɔzĩ,

eé n bŋ gbē pānde nŋ yānnanna'onan.

25 Ñton à maakēē ni dero,

ñton tó à wéēkpāntēdaenzina n kūro.

26 Kaarua è tó n gō kori,

gbē pānde nŋ sŋ è n wēndi bēēdee kaate.

27 Tó gbē té sè à dà a pŋte,

à pŋkāsāa é gí té kūzíos?

28 Tó gbē kēsē pēē tēyōa,

eé gí à kpatazíos?

29 Len à de le kōn gbē kè gè a gbēdaaa nŋzio,

zaake tó à ɔ kèa, eé bŋ pāro.

30 Tó nŋaa e gbē dēē, tó à kpāi ò,

wè à yā da pā́s?

³¹ Tó wà à kù, eé à fīa bo leo swεεplaa,
eé pó kè à vī a uan kpá píngi.

³² Zinakεri laasuu vīro,
gbē kè è beee kεε è a zīnda kaatεmε.

³³ Gbēna maa kōn kpεbɔnaon à baka ũ,
à tó zaaa é kēaro.

³⁴ Zaake gōgbē nòsegōaanɔ bé eé su pɔfēo,
tó èe gēε booríma, eé n wēnda gwaro.

³⁵ Eé agbaakpabɔ ke síro,
baa tó à gba bíta dànε, eé weziro.

7

Làakarikεna kaaruazi

¹ Ma né, ñgō ma yānɔ kūna,
n ma yādienanɔ da n nòsen.

² Ñgō ma yādienanɔ kūna négō kú wèndio,
n làakari dɔ ma yādannεnaa lán n wéεne bà.

³ Ñ da n ɔnεa tānga ũ,
n kē n swēa lán wè kē walaaa nà.

⁴ Ñ o ñndɔnε n dāren à ũ,
n asānsi sísi n gbē ũ.

⁵ Eé n dākpa bɔna kaarua ɔzī,
eé n bɔ gbē pānde nɔ yānnanna'onan.

⁶ Má zεna ma kpé windo guu,
mée bàazi gwaa.

⁷ Ben ma òwazi kenɔ è, ñndɔ kēsām̄ma,
gōkpareε kee kú n tē, à laasuu vīro.

⁸ Èe likōaa zɔɔ gāale,
èe waalogū kεkεε nɔgbē kezi,
èe gētεε à be kpa gèn baaagō

9 zaa ɔfãntẽ lɛɛnao ai gwãavĩ,
ai guu gàa à sì kũo maamaa.

10 Ben nɔgbẽ pì bọ̀ à mò daàlɛ ɔndɔ'ɔndɔ,
èe ɔ maa a zĩndaa lán kaarua bà.

11 Kùgbãadeeme, à wísai vĩ,
à pòrɔ è pɛɛ bɛro.

12 Zĩkenɔa ègɔ kú zédaan, zĩkenɔa gãale,
ègɔ kpáɛ keɛ zéɔnkpakɔa.

13 Ben à òwazi pì kũ à lé pèa,
à wéɛkpãntẽ dàezi à bè:

14 Sáabukpa sa'ona kúma yã,
ben ma lù kè má sè pì fĩa bọ̀ gbãa.

15 Wa kɔ'ena yãnzin ma bɔzi,
mée n wɛtɛɛ ma n e kè sɔ.

16 Ma kuntu kpáɛ ma gádoa
kɔn Igipiti bùsu bisa wéɛ maaao.

17 Ma tuaetiti fà ma daekiia
kè wà kè kɔn lí'ɔ gũ nnannaao kɔn lítɛɛo.

18 Ñ mó wà yenzi ke ai guu gá dɔo,
wà wa pɔyezi ke ai à mówa.

19 Zaake ma zã kú bɛro,
wéte kè à gàan zã.

20 À ɔɔɔ yì à gàao,
ai àgɔ gá su mɔɔ é ɔsi ke.

21 À à swè blè kɔn yã pari bɔɛnao,
à gã nàa kɔn yãnnanna'onao.

22 Ben òwazi pì bọ̀ à tèzi gɔɔ,
lán zù kè wèe gaa kòto kpá bà,
lán gãa kè èe gbá pɛɛɛ bàn dɔ,

23 lán bãa kè èe wãa à sì taan bà.
Èe dɔ kè a a zĩnda kpà gaazinlo,

ai kà gàa à à swè kù.

²⁴ Tia sa, ma nénɔ, à ma yā ma,
à làakari dɔ yā kè èe bɔɔ ma lén-a.

²⁵ Àton tó a laasuu tá à kiiaro,
àton sāsā à gē à zénlo.

²⁶ Gbē kè à n̄ né à n̄ kaatenɔɔ pari,
gbē kè à n̄ dede pìnɔ lé vīro.

²⁷ À bεε né mira zédaame,
è gēnyo gèwāa kpénen.

8

Ind̄e wa sisii

¹ Ind̄ɔ bé èe lé zuuwaziroo?
Wéεzēε bé èe wa sisiiroo?

² À kú s̄s̄i musu zé gεεzi,
à zena zéɔnkpakōa.

³ À kú wéte b̄iile saε,
à koto dɔ b̄iile p̄i gbàno kiia.

⁴ Gbēno, ámbε mée a sisii,
gbēnteenɔ, mée lé zuuazi.

⁵ Nigāzīdeenɔ, à làakari wete àgō vī,
yōnkɔɔno, à tó àgō laasuu vī.

⁶ À swā kpá, zaake yā tiisin mé oare,
yā d̄ɔɔdee bé eé bɔ ma lén.

⁷ Zaake ma lé è yāpuraa o,
ma za à zaaan.

⁸ Yā kè aō kú ma lénnoɔ maa,
aō kee mɔnafiki ke sāsāna vīro.

⁹ À súusu asānsideenɔne p̄ingi,
à zé vī gbē kè aō d̄na vīinɔne.

¹⁰ À ma lédamma sé de kondogila,
à d̄na sé de vura maaala.

11 Zaake ɔ̃ndɔ̃ b̃èe vī de gbèbainɔ̃la,
póke nii kúm̃ma kè kà à úro.

12 Mamɔ̃ma ɔ̃ndɔ̃, má làakari vī,
má yákena a zéa d̃ɔ̃na vī.

13 Vīakena Diinen zana à zaaan ũ.
Ma za zīndasena lezīn k̃ɔ̃n ìadānao
k̃ɔ̃n kuuna zaaao k̃ɔ̃n yálekpeεono.

14 Lédamma k̃ɔ̃n faakeεo né ma póm̃e,
ma kiian gbāaa è b̃ɔ̃n k̃ɔ̃n asānsikεεo.

15 Kínano è kpata ble ma gāzīm̃e,
kpatablerino è yāzedeεe diε k̃ɔ̃n ma gbāaaome.

16 Gbāadeeno è iko ke ma gāzīm̃e
k̃ɔ̃n anduna kpatadeeno ñ píngi.

17 Má ye gbē kè aɔ̃ yemaziinozi,
gbē kè aɔ̃è ma wεtenɔ̃ bé wè ma e.

18 Auziki k̃ɔ̃n gakuio kú ma ɔ̃zī
k̃ɔ̃n ɔ̃ɔda kaaranao k̃ɔ̃n kuuna nnaao.

19 Né kè m̃eè iíne s̃aɔ̃ de vura maaala,
kaarana kè m̃eè keíne de kondogi wásawasala.

20 Má té yāzede zén,
m̃eè táa o zé súusu guu.

21 M̃eè gbē kè aɔ̃ yemaziino gba p̃ó,
m̃eè ñ auzikikaεkiino paíne.

22 Dii ma ke zaa a zī naanaguro,
ai àg̃ó gá yā kè à kè zaa káakuno ke.

23 À ma diε zaa káakume,
zaa à daεguro, le èe anduna ke kòro.

24 À ma i zaale ísīaa kuuro,
íb̃oki kee kuu guro beeearo.

25 À ma i kpiiino ā,
ai àg̃ó gá s̃is̃ino kāsāa péε,

26 ai àgõ gá anduna káε,
 ke s̄εε ke b̄usu w̄én doo.
 27 K̄ε èe p̄ó k̄ε kú musun̄o keε,
 k̄ε èe b̄átuma daa ísiaala,
 28 k̄ε èe lou naa musu,
 k̄ε èe t̄ōte í z̄é f̄õ,
 29 k̄ε èe ísia z̄eki lé keε,
 ε à í t̄ón v̄i à z̄eki lélaro,
 k̄ε èe anduna kaεε, má kú gwe.
 30 Má kú à sae ɔz̄ikeri maaa ũ,
 ma p̄ō ègõ nna à aez̄i lán guu e d̄ō nà,
 meègõ p̄onnaa keεo gur̄o s̄anda píngi.
 31 Ma p̄ō ègõ nna Dii andunaa,
 gb̄enteen̄o de ma p̄onnakεb̄o ũ.

32 Tia sa, ma n̄én̄o, à ma yā ma,
 aubarikadeen gb̄ε k̄ε ma z̄é k̄ūna ũ.
 33 À ma lédamma ma à ɔnd̄o k̄ū,
 àton p̄ā kp̄áziro.
 34 Aubarikadeen gb̄ε k̄ε èe swā kpaa ma yāzi ũ
 k̄ε ègõ ma wεεε ma kpεεε,
 k̄ε ègõ ma d̄āa gur̄o s̄anda píngia.
 35 Zaake gb̄ε k̄ε ma ee w̄èndi è,
 eégõ nna k̄ɔn Diio.
 36 Gb̄ε k̄ε k̄òramazii yā zaaa ì a z̄indaneme,
 gb̄ε k̄ε z̄amaguun̄o ye gaazime.

9

ɔnd̄o k̄ɔn ȳɔnk̄o keεo

1 ɔnd̄o a kp̄é b̄ò,
 à a wesagban̄o à m̄èn swεεplaa à p̄èεεε,
 2 à n̄òb̄o d̄è à w̄εε bà,
 à p̄óbleen̄o soru k̄ε à k̄àε.

3 À a nɔkparɛ zĩkerinɔ zì,
 èe lé zuu wéte s̄is̄i m̄is̄ɔnt̄ɛa à bè:

4 A faasaideenɔ à ɛara à mó kè!
 A laasuusaideenɔ m̄ée ooare,

5 à mó à ma póblee ble,
 à w̄ɛɛ kè má bà mi.

6 À a ȳɔnkɔkɛɛ tó, éḡɔ kú w̄ɛndio,
 à táa o w̄éek̄ɛna z̄ɛn.

7 Gb̄ɛ kè èe fabori daa z̄ɛa e s̄ɔs̄ɔ w̄ɛɛɛm̄ɛ,
 gb̄ɛ kè èe kp̄ák̄ɛɛ zaak̄erizi e taari w̄ɛɛɛ a z̄ĩndanɛm̄ɛ.

8 Ñton kp̄ák̄ɛ favoriziro, zaake eé kenyo ïime,
 ñ ñnd̄ɔdee da z̄ɛa, eéḡɔ yenzi.

9 Ñ ȳa da ñnd̄ɔrinɛ, à ñnd̄ɔ é diàle,
 ñ ȳa o gb̄ɛ maaanɛ, à d̄ɔna é kaara.

10 V̄iak̄ena Diinen ñnd̄ɔ k̄ás̄aa ũ,
 Luda kè kú adona d̄ɔnan w̄éek̄ɛna z̄é ũ.

11 Zaake né ḡi ke ma ḡáz̄i,
 n w̄ɛndi gb̄aa é kaara.

12 Tó ñ ñnd̄ɔ, n z̄ĩndanɛm̄ɛ,
 tó faborin n ũ, n mì musu.

13 M̄isaik̄ɛɛ d̄ɛ lán nɔgb̄ɛ lédee bàme,
 à ñnd̄ɔ v̄iɔro bens̄ɔ à ȳake d̄ɔro.

14 È v̄ɛɛ k̄iɔaa a kp̄ɛɛɛ,
 à kp̄é kú wéte s̄is̄iã,

15 èe lé zuu gb̄ɛ kè āɔɔe ḡɛɛɛnɔzi,
 èe bee gb̄ɛ kè āɔɔ t̄é ñ z̄ɛn s̄úusunɔnɛ:

16 A faasaideenɔ à ɛara à mó kè!
 A laasuusaideenɔ, m̄ée ooare,

17 í kp̄ái mina èḡɔ nna,
 póblena asii guu né z̄óm̄ɛ.

18 Gbē pìnɔɔ dŏ kè beee né gèwāa zénlo,
gbē kè m̀isaikεε ń sisinɔ s̀i gèwāa t̀utuween.

10

Sulemanu yáasinɔ

1 Né ōndōdee è tó a de pɔɔ ke nna,
né yōnkɔɔ è a da nòse yakanε.

2 ɔɔ zaaa è àre kero,
yākena a zéa è ń sí gaa ɔzĩ.

3 Dii è tó nɔaa gbē maaa dero,
è zaakerinɔ tē pó kè aɔɔ yezi.

4 ɔ meadee è mó takaasio,
zĩkena ɔplaplaa sō è mó auzikio.

5 Né kè pówεε kàkōa kwεε né làakarideeme,
né kè è ii o pókēgurɔ wí vīro.

6 Gbē maaa m̀i ègō aubarika vī,
m̀ode yā pāsĩ bé à zaakeri lé pà.

7 Gbē maaa è ga kōn a tóro,
zaakeri tó è kaatεme.

8 Ōndōdee è zĩi ke yādiεnanɔa,
yābɔeri è a zĩnda ne.

9 Gbē kè è yā ke a zéa kú a làakaria,
zézaaseri yā é bɔ gupuraa.

10 Gbēgwana kōn wéε pāsīo è mó yāo,
gbē kè è yā ute a nòse guuroo è íbetε m̀i de.

11 Gbē maaa lé né íboki ẁendideeme,
yā pāsĩ è zaakeri lé pa.

12 Zangu è swèe da,
yenzi è lá ká taari pínghila.

13 Ōndō yā ègō kú làakaridee lén,
flàn faasaidee pó ũ a kpεεa.

14 Ōndōrinɔ è dōna zi ká,

làakarisaidee lé è à kaate aagame.

15 Ɔodee auziki ègɔ denɛ lán wéte bīidee bà,
takaasidee takaasi sɔ è à kaate.

16 Gbē maaa asaia è mónɛ wèndio,
zaakeri àre è wéetamma inɛ.

17 Gbē kè è lédamma maa è wèndi zé ɔɔaíne,
gbē kè è pā kpá totonazi è n̄ sāsā.

18 Gbē kè è zangu ute né egedeeme,
guderi né yōnkɔɔme.

19 Yā pari bɔena ègɔ durun sairo,
gbē kè è a lé kū né làakarideeme.

20 Gbē maaa lé de lán kondogi wásawasa bà,
zaakeri n̄ɔse bēe vīro.

21 Gbē maaa yā'ona è paridee da zéa,
làakarisaidee è ga faasaikɛɛ guu.

22 Dii aubarika è n̄ kɛ auzikidee ũ,
zīkena nawēao è pókɛ kaararo.

23 Zaakena de yōnkɔɔne kókó yā ũ,
ōndɔɔ è kɛ làakarideene nna.

24 Yā kè zaakeri e vīa kɛɛne bé eé à le,
Luda é pókè gbē maaa yezi kpáa.

25 Tó zàga'īa kàka à gè, zaakerino ègɔ kuu dɔro,
gbē maaa kāsāa ègɔ pɛena guro sànda píngi.

26 Lán levūu kpákpá è kɛ swaane nà,
lán tésukpɛ è kɛ wéene nà,

len meadee de le gbē kè aɔ à zīnɔne.

27 Vīakena Diine è wèndi gbāa kaara,
zaakerino sɔ, n̄ wèndi égɔ kusume.

28 Gbē maaanɔ wéé ègɔ dɔ pɔnnaazi,
zaakerino sɔ, tāmaa é n̄ ne.

29 Dii zé de utekii ũ gbē maaanɔne,
zaakerino sɔ, è n̄ kaateme.

30 Weé gbē maaa fɛɛ à gbèn zikiro,

gbē zaaa sō é vĕekii e b̀usunlo.

³¹ Ŭndō yā è b̀ gbē maaa lén,
lézaadee sō, weé à néne zōkōremε.

³² Gbē maa yā kè kō sío wà oñne dō,
yākpεεgānda'ona ègō da gbē zaaa lén.

11

¹ Dii zà p̀yōna kōn m̀nafikion,
kilooyōna súusun à yezi.

² Zīndasena lezī è mó wiyāo,
zīndabusanan ōndōyā ũ.

³ Gbē maaa ǹsepuraa è a da zéa,
náanesaidee ǹse zaaa è à yaka.

⁴ Auziki àre vī yākpækegurō zīro,
yākena a zéa sō è í sí gaaa.

⁵ Taarisaidee maakena è zé porone,
zaakeri zaakena è à ne.

⁶ Ǹsepuradee maakena è à b̀,
náanesaidee p̀nidena sō è à kũ.

⁷ Tó gbē zaaa gà, à tāmaa è mi de,
p̀ kè à náanekena a gbāagurō p̀ngi è yāa.

⁸ Gbē maaa è b̀ wétāmman,
ben gbē zaaa è gēn à gēε ũ.

⁹ Ludayādarisai lé è à gbēdaaa yaka,
m̀de dōna è gbē maaa b̀n.

¹⁰ Tó gbē maaanō kú nmanan,
wéte ègō nna,

tó gbē zaaanō gāga, wè guda ke.

¹¹ Wéte è kaara ǹsepuradeenō gāzī,
gbē zaaanō lé è wéte de.

¹² Faasaidee è a gbēdaaa fabo,
làakaridee è a lé kũ.

¹³ Kōmōtodee è b̀ asiyyāo gupuraa,

gbē náanɛdee è ń asii ta.

¹⁴ Dɔn'aɛdesaikɛɛ è tó gbēnɔ fu,
yākekɛri pariinɔ è tó wà zĩ ble.

¹⁵ Tó n gbē pānde fīa dì n musu,
n ka wéetāmmalamɛ,
gbē kè a ɔ bɔɛn è gɔ a làakaria.

¹⁶ Gbāamɔnnɛri ègɔ auziki vĩ,
mɔde nɔgbē nɔsɛmaadee ègɔ bɛɛ vĩnɛ.

¹⁷ Sùudee è maaa i a zĩndanɛ,
gbē pāsĩ è a zĩnda kpá nawɛazi.

¹⁸ Gbē zaaa asaia ègɔ aubarika vĩro,
yāmaatōri è àre e yāpura.

¹⁹ Kuuna maa yāpura è ń ká wèndia,
tɛna à zaaazi è mɔ gaaɔ.

²⁰ Dii tèn nɔsɛzaadeenɔ ũ,
à pɔɔ è kɛ nna taarisaideenɔa.

²¹ Yāpura, gbē zaaanɔ é bɔ pāro,
mɔde gbē maaanɔ é bɔ aafia.

²² Lán vura tānga dɛ nà alɛdɛ yĩn,
lɛn nɔ maa ɔndɔsaidee dɛ lɛ.

²³ Gbē maaanɔ pɔyezi è ń ká nmanan,
gbē zaaanɔ tāmaa è ń nɛ.

²⁴ Gbē kè è gbaa daa è kaarana e,
gbē kè gí pɔ kè dɛ à kpá kpázi è gɔ takaasimmɛ.

²⁵ Gbēntee aubarikadee é nnaa ma,
gbē kè è ń pɔyĩ kũ é pɔyĩ e se.

²⁶ Wè gbē kè è pɔwɛɛ utɛ ká,
wè sa maaa o gbē kè è yámmanɛ.

²⁷ Gbē kè è à maaa wɛtɛ ègɔ nna kɔn gbēnɔ,
gbē kè è à zaaa wɛtɛ, yā zaaa é à le.

²⁸ Gbē kè è a auziki náanɛ kɛ é lɛɛ,
gbē maaa è ɔ tá lán lí ládee bà.

29 Gbē kè yā ì a uanε é gō kori,
yōnkōō é gō ōndōdee zò ũ.

30 Gbē maa yākennena né lí wëndideemε,
gbē kè è gbēno ee ōndōō vī.

31 Zaakε Luda è fīa bo gbē maaanε andunan,
weé ludayādarisai kōn durunkerio pó o dōó?

12

1 Gbē kè lédamma è kenε nnaa ye dōnazi,
gbē kè totona è kenε zaaa mì vīro.

2 Gbē maaa è Dii pōnnaa e,
mōde Dii è yā da mōnafikideela.

3 Zaakεna è gbēke kāsāa péero,
gbē maaa kāsāa ègō degena vīro.

4 Nō maaa de a zānε lán fūra bà,
nō wīdammari denε lán mèkemuna bà.

5 Gbē maaanō ègō pεε yāzεdeea,
gbē zaaanō lédamma mōnafiki vī.

6 Gbē zaaanō yā né gbēdena yāme,
gbē maaanō lé sō è n bō.

7 Wè gbē zaaanō liε n kpeεgānda aō mì de,
mōde gbē maaanō ua ègō kuu.

8 Wè gbē tó bō a ōndō lémmε,
wè kya ká faasaideen.

9 Gbē futa kè à zīri vīi sāō de
gbē kè è a zīnda diε pōke ũ bensō à pōblee vīroola.

10 Gbē maaa a pókādeenō gwana dō,
gbē zaaanō dà pāsī kōn n pōnō.

11 Búbari aīadee ègō kāna,
laasuu kēsā gbē kè è pé gukorīaa.

12 Gbē zaaa è oō zaaa ni de,
mōde gbē maaa kāsāa ègō mōdō vī.

13 Gbē zaaa lé zaaa è à kū,

mɔde gbě maaa è bɔ yāketen.

14 Lé maaa è n̄ ká pó maaaa,
zīi kè gbě kè àre è gē a ɔzī.

15 Yōnkɔɔ yākena è kenε maa,
ōndōdee sō è lédamma ma.

16 Yōnkɔɔ è tó wà à pɔfē dō gōɔ,
làakaridee sō è sōsō daro.

17 Yāpura'ori è yāzεdee o,
sèeda'εgεde yā ègō mɔnafiki vīme.

18 Laasusaiyā è n̄ swè zō lán fēdaa bà,
ōndōdee légbε è mɔ aafiao.

19 Yāpuraa kè wà ò ègō gikena,
εgεε sō è gē zéla lán wéε'ibakena bà.

20 Mɔnafiki kú zaalεkpakōsōrinɔ swèn,
gbě'aafiaweterinɔ bé aōɔ pɔnnaa vī.

21 Zaa ke è gbě maaa lero,
gbě zaaanɔ sō, yā è dańla.

22 Dii tèn εgεdee ũ,
à pɔɔ ègō nna yāpuradeea.

23 Làakaridee ègō a dōna kūna a swèn,
yōnkɔɔ è yā faasai kpàakpa ke.

24 Zīkena ɔplaplaa è tó gbě kí ble,
mea è gbě da zòbleen.

25 Kuuna bídi guu è gbě sōε,
yānna'onnen̄na è n̄ pɔɔ ke nna.

26 Gbě maaa è a gbēdaaa da zéa,
gbě zaaanɔ yākena è n̄ sāsā.

27 Mεadee è a nòbɔ kā wawaro,
aĩadee è làakari dɔ a pónɔa.

28 Kuuna yāzεde zén wèndi vī,
zé pì sɛna è n̄ kpá gaaziro.

13

¹ Né ōndōdee è a de lédamma ma,
fabori è gí kpākēnazi.

² Légbε nnaa è gbē ká pó maaaa,
náanesaidee è ble a pásī guumε.

³ Gbē kè è a lé kū è a wèndi dākpa,
gbē kè à lé è kúroo è a zīnda yaka.

⁴ Mεadee è pó kè à yezi ero,
aīade sō è nnaa ma.

⁵ Gbē maaa zà mōnafikiyān,
gbē zaaa è wí daríma è n kpe bō.

⁶ Maakεna è zémaasεri mì sí,
zaakεna è durunkεri lie a kpeεgānda.

⁷ Gbēkenō è n zīnda diε auzikidee ũ,
mōde aōègō póke vīro.

Gbēkenō è n zīnda diε takaasidee ũ,
mōde aōègō pó vī bíta.

⁸ Auzikidee è a zīnda bō kōn a auzikikεεo,
takaasidee sō è vīadaanzina ero.

⁹ Gbē maaanō gupuraa ègō puna,
gbē zaaanō fitia è garíma.

¹⁰ Zīndasεna lezī è swèe da,
lédammamana è tó wà ōndō kū.

¹¹ Ō zaaa è gá aεro,
ō kè wà è ísimma guu sō è kō.

¹² Tāmaa gikεna è n nòse yaka,
pó kè wà yezi ena è mó wèndi dufuo.

¹³ Gbē kè è yā daroo é yā e,
gbē kè è yā ma é àre e.

¹⁴ Ōndōdee yādannenān íbōki wèndidee ũ,
è n bō ga bàn.

¹⁵ Wéεzē maaa è tó gbē dakōre gòmio,
mōde náanesaideenō zé ègō pásī.

16 Làakarideenŋ è yā ke kōn dōnao,
yōnkōō è a faasaikēē odoānē.

17 Zīri zaaa è gē yān,
ìba náanēdee è su aafia.

18 Gina totonazi è mō takaasio kōn wíyāo,
lédammamana è bēē líínē.

19 Pónidēna ena è n pōō ke nna,
mōde yōnkōō ye kēna yā zaaaaziro.

20 Gbē kè té ōndōrinōzi è ōndō kū,
gbē kè kakōana kōn yōnkōōnō è yā e.

21 Mōnzi ègō té durunkērinōzi,
nnamanan gbē maaanō àre ū.

22 Gbē maaa è túbi tó a dionōnē,
durunkēri sō auziki é gō gbē maaanē.

23 Takaaside bura è pōblee ke maamaa,
mōde yākena lekpeē è tó à korazi.

24 Gbē kè è a né gbēroo zàn,
gbē kè ye a nézi è à toto káaku.

25 Gbē maaa è pō ble à kā,
gbē zaaanō nōsē ègō da kori.

14

1 Nōgbē ōndōdee è ua kác,
à faasaidee sō è ua fāakōa.

2 Gbē kè è yā ke a zéa Dii vīa vī,
gbē kè è zé sé súusuroo sō è kya kán.

3 Faasaide lén à gbēbō ū,
ōndōdee yā'ona è à bō.

4 Tó zù kuuro, pōble gbà ègō da korimē,
wè àre bíta e kōn zùnō gbāaa.

5 Sèeda yāpuradee è egēē toro,
sèeda egēde yā ègō mōnafiki vī.

6 Fabori è kpác ke ōndōzi à korazi,

yā dōna aaga làakarideene.

⁷ Ñ kē yōnkōōa zāazā,

zaake né dōna earo.

⁸ Ūndō è tó làakaridee laasuu lé a zéa,

yōnkōō faasaikē è à sāsā.

⁹ Faasaideenō è kya ká taari kúekenan,

gbē maaanō ègō nna kōo.

¹⁰ Baade a zīnda yā'ōamma dō,

gbē pōnnaa ègō de gbē pānde pō ūro.

¹¹ Gbē zaaanō ua é mī de,

gbē maaanō bē é tó tá.

¹² Zé ke kuu è ke gbēnōne maa,

mōde à mīdekii né gaame.

¹³ Baa yáadōna guu nòse è yaka,

pōnnaa kuu kè è mī de kōn pōsiaao.

¹⁴ Bōrukpeede yākēna è wī à musu,

gbē maaa è a yākēna gbè e.

¹⁵ Laasuusaidee è yā píngi síme,

làakaridee è yā náane ke laasuulēna sairo.

¹⁶ Ūndōdee ègō zaakēna vīa vī è pāne,

yōnkōō è náane kpá a zīndaa ègō wāna.

¹⁷ Pōfēri è yā futaa ke,

mōnafikidee è zangu i a zīndanē.

¹⁸ Ūndōsaideenō è gō faa sai,

làakarideenō è dōna kú fūra ū.

¹⁹ Gbē zaaanō é mī siē gbē maaanōne,

zaakerinō é kúe nòsepuradeenō kpēlēa.

²⁰ Takaasidee, baa à gbēdaaa è zan,

mōde auzikide gbēnnanō ègō pari.

²¹ Kyakana n gbēdaaan né durumme.

Aubarikadeen gbē kè è wēnda dō takaasideenōne ū.

²² Zaalekpakōōrinō sāsānaroo?

Maawaariparinō sùu vī kōn náaneō.

- 23 Mèkpana zīia ègō àre vī,
yā̀bɔena pāa è mó kēsānao.
- 24 Ɔndɔdeenɔ auzikimɛ ní fùra ũ,
yɔ̀nkɔɔnɔ faasaikɛɛ è mó kɔ̀n faasaiyāo.
- 25 Sèeda yā̀puradee è gbḕ mì sí,
mɔ̀de sèeda egɛdee yā̀ mɔ̀nafiki vī.
- 26 Vīakena Diine né gbāa'eki náanedeemɛ,
à de mìsikii ũ à nénɔne.
- 27 Vīakena Diine né íbɔki wèndideemɛ,
è tó wà bɔ ga bàn.
- 28 Tó kína gbḕnɔ̀ pari, ègō gakuì vī,
bùsugbēsaikeɛ né kpatableri mɔ̀nzimɛ.
- 29 Gbḕ kè è pɔ̀ fē kpaaro wéɛ kēna,
pɔ̀fēri è a futakɛɛ sé lezī.
- 30 Làakarikpaena né mè aafiamɛ,
zangu è mèkɛkpete kpánzi.
- 31 Wèndade wéɛtāmmari è à Kèri kpe bɔ,
takaaside wéɛgwari è à Kèri kpe da.
- 32 Tó kisia gè zaakerizi, è à nɛmɛ,
baa tó gbḕ maaa gà, à utekii vī.
- 33 Ɔndɔ̀ è vɛɛkii e làakaridee nòsen,
mɔ̀de wè e yɔ̀nkɔ̀aro.
- 34 Yā̀zɛdee è bùsu sé lezī,
durun sɔ̀ è wí da gbḕnɔ̀a, baa déme.
- 35 Zòbleri làakaride yā̀ è ká kínane,
mɔ̀de è a pɔ̀fē bɔ̀bɔ̀ à wídammaria.

15

- 1 Yā̀wenlana dɔ̀ è pɔ̀fē kpáɛ,
yā̀ pāsī è ní pɔ̀ fē.
- 2 Ɔndɔ̀dee yā̀'ona è ní gba dōna,
mɔ̀de yɔ̀nkɔ̀ yā̀ ègō faa sai.
- 3 Dii wéɛ kú gu pínɡia,

ègõ gbẽ zaaano kõn gbẽ maaano tàasi keε.

⁴ Yãbuse'ona è ñ gba wèndi dufu,
yãlekpeε è ñ kã de.

⁵ Faasaidee è kya ká a de totonan,
lédammamari sõo làakari vī.

⁶ Gbẽ maaa ua ègõ auziki vī bíta,
gbẽ zaa póno ègõ yãkete vī.

⁷ Ōndõdee lé è dõna fã,
yõnkõõõ sõ, aõo nõse vīro.

⁸ Dii tèn gbẽ zaaano sa'ona ũ,
mõde gbẽ maaano wéekena è káne.

⁹ Dii zà gbẽ zaaa yãkenan,
à ye gbẽ kè aõo té yãzedeedinzi.

¹⁰ Totona pãsin gbẽ kè pã zéne pó ũ,
gbẽ kè ye lédammaziroo sõ é game.

¹¹ Lán Dii gèwãa kõn kaatenao yã dõ nà,
weé gbẽntee swè pó o dõó?

¹² Fabori ègõ yezi wà a gba làakariro,
è gá õndõrinõ kiiaro.

¹³ Nõse nnaa è tó uu gõ werena,
nõse yakana è gbẽ kã de.

¹⁴ Laasuudee è dõna wete,
yõnkõõ è yãfaasai mómõ.

¹⁵ Guro píngi ègõ pãsi wèndadeeneme,
põnnadee ègõ kú zĩbaa guu.

¹⁶ Pó vīna féte vīakena Diine guu
maa de auziki bíta kũna wahaa guula.

¹⁷ Dò pã blena yenzi guu
maa de nõbo nõside sona kõn zanguola.

¹⁸ Põfèri è swèe da,
nõseyĩidee è zõka mì de.

¹⁹ Mèadee zé ègõ denε lèkara ũme,

gbē maa zé né zédaame.

²⁰ Né ɔ̄ndɔ̄dee è tó a de pɔɔ ke nna,
gbēntee yɔ̄nkɔɔ è kya ká a dan.

²¹ Yáfaasai è ke laasuusaideene nna,
laasuudee è zé sé súusu.

²² Lékpakɔ̄sɔ̄nasai è yá gboro,
lédamhari pariino è tó yá ke.

²³ Yáwenlana dɔɔ è a òri pɔɔ ke nna,
yá'ona à gurɔɔa ègɔ nna fá!

²⁴ Wèndi zé è gá kɔ̄n làakarideeno musu
le aɔton sí gèwāanlo yānzi.

²⁵ Dii è ãdāri ua wí,
è gyaanɔɔ gulezeki dākpa.

²⁶ Dii zà laasuu zaaan,
yānna'ona è kenε gbāsīro.

²⁷ ɔɔzaaweteri è ãa da a uaa,
gbē kè zà ɔɔɔnkpeεgbaan égɔ kuu aafia.

²⁸ Gbē maaa è laasuu lé yá kè eé weńlaa,
yá zaaa è bɔε gbē zaaano lén gɔɔ.

²⁹ Dii zà kɔ̄n gbē zaaano,
è swā kpá gbē maaano aduakεnazi.

³⁰ Uu werena è n pɔɔ ke nna,
baaru nnaa è n wá were.

³¹ Gbē kè è swā dɔ aafia lédamhazi
égɔ bedee ũ ɔ̄ndɔ̄rino té.

³² Gbē kè gí totonazi zà a zīndan,
lédamhari sɔ̄ è gɔ̄ làakaridee ũ.

³³ Vīakεna Diine è ɔ̄ndɔ̄ dańε,
zīndabusana è bèε líńε.

16

¹ Gbēntee è yá diε a swèn,
mɔde à m̀dena è bɔ Dii lémmε.

- ² Baade è a yākena e maame,
 mōde Dii n nòseguuyāno yō à gwa.
³ N yā kè néε keε na Dii ɔzĩ,
 n poyeziyā é bo maa.
⁴ Dii pō píngi kè a poyezi yānzime,
 zaakerino pón wétāmmaguro ũ.
⁵ Dii tèn ĩadārinō ũ,
 yāpurame aōé bo pāro.
⁶ Gbēkeε kōn náano è lá ká taarila,
 vīakena Diine è tó wà pā à zaaane.
⁷ Tó gbē yākenano kè Diine nna,
 è tó se à ibeeno keo nna.
⁸ Pó fēte ena maakena guu
 maa de àre zaa bíta enala.
⁹ Gbēntee è zé kè èe seε laasuu lé,
 mōde Dii è a kèse da zéa.
¹⁰ Lán kína è yā diε Luda gēε ũ nà,
 à maa à yā bo yāzedeε kpεero.
¹¹ Zaka maaa kōn kiloo súusuo né Dii pómε,
 pótisigwabo píngi né à pókenanōme.
¹² Èε kō sío kína à zaaa kero,
 wè kpata kāsāa péε yāzedeε musume.
¹³ Yāzede'ori è ke kínane nna,
 ègō ye yāpura'orizi.
¹⁴ Kína pofē de lán ga zĩri bàme,
 mōde ɔndōdee è à té de.
¹⁵ Kína uu werena ègō aafia vī,
 à maakennena de lán pótōguro lou bàme.
¹⁶ ɔndōkūna maa de vurala zā,
 gōna làakarideε ũu bèε vī de kondogi maaala.
¹⁷ Gbē maa zé kè è sé pā zé zaaane,
 gbē kè à a zĩndakūna dō è a wèndi dākpa.

- 18 Īadāna è mó leenaŋ,
zīndasena lezī è mó kaatenao.
- 19 Zīndabusana talakanŋ té maa
de baka kuuna kŋn ĩadārinŋla.
- 20 Gbē kè è yā'onne maa è à maaa e,
Dii náanekerī ègŋ pŋnnaa vī.
- 21 Gbē kè à nŋse papanan wè sísi làakaridee,
gbē kè à lé nnaan wè à yādŋna zé e.
- 22 Làakarīn wèndī mī ū gbē kè aŋŋ vīinŋne,
faasaideenŋ yāfaasai è wéé tām̄ma.
- 23 Ōndŋdee laasuu è à lé da zéa,
à lé è tó wà à yādŋna zé e.
- 24 Yānna'ona né zŋme,
à nna nŋsen bensŋ è mē gba aafia.
- 25 Zé kee kuu è ke gbēnŋne maa,
mŋde à midēkīī né gaame.
- 26 Búbarī nŋse è à da zīin,
zaake nŋaa è té kāmme.
- 27 Gbē pāa è à zaaa gŋgŋ,
à légbē de lán té ke èe kŋū bàme.
- 28 Gbē dŋrŋsaidee è swèe da,
kŋmŋtŋdee è gbēnnaŋ kēkŋa.
- 29 Gbē pāsī è mŋnafīkī ke a gbēdaaanē,
gbasa à à da zé zaaan.
- 30 Gbē kè èe wéé'īgŋ kee laasuu ègŋ kpēegāndame,
gbē kè èe lézūkī kee zè kŋn à zaaaome.
- 31 Mikā puraa né fūra gakuideeme,
maakēna è nī káa.
- 32 Nŋseyīidee maa de zīkarīla,
gbē kè à a zīndakūna dŋŋ maa de wétesirīla.
- 33 Wè yā gbeka kŋn ŋŋ puraaŋ,
mŋde à bŋkŋtēna è bŋ Dii kīiamē.

Zaake à nòse vīro.

¹⁷ Gbēna yenzi ègō kuu gurō sānda pīngime,
vīi kōn dāaronō kuu dōkōnena yānzime.

¹⁸ Yōnkōō è gbē fīa di a musu,
è kpégaau sé a gbēdaaanε.

¹⁹ Gbē kè ye swèezi ye durunzime,
gbē kè à a gānule bō yàasa è mōnzi wete a zīndanε.

²⁰ Laasuukpεεgāndadee è à maaa ero,
léfōtōdee è léε à da yān.

²¹ Yōnkōō da pōō ègō siame,
faasaidee de pōō ègō nnaro.

²² Nòse nnaan ēzē maaa ũ,
pōsiaa è n̄ yāyā.

²³ Zaakeri è dōnkpεεgbaa sōtō a utan,
ε à yāzεdee mī dεo yānzime.

²⁴ Làakaride wéε ègō kú ōndōōa,
mōde yōnkōō wéεpekii ègō zāme.

²⁵ Né yōnkōō è tó a de pōō gō sia,
è a da'ina nòse yaka.

²⁶ À maa wà wéε tā taarisaideearo,
bēεdee gbēna a nòse maa yānzi zé vīro.

²⁷ Gbē kè è a lé kū dōna vī,
nòseyīidee ègō làakari vī.

²⁸ Baa yōnkōō, tó à yītena,
wè à diε ōndōdee ūme,
gbē kè è a lé kū né làakarideeme.

18

¹ Zīnda pōyezi è dō gbē kè è kēmmanε aε,
è gí lédamma pīngizi.

² Yōnkōō è pōnnaa kε làakari yā musuro,
yā kè bō à lén è o.

³ Zaakena è mó kyakanguome,

kpɛbɔyā è wí ínɛ.

⁴ Gbēntee légbɛ né í lɔmɛ,
swa'i bàalenamɛ, íbɔki wèndideemɛ.

⁵ Kɛna zaakerinɛ kèrɛkɛrɛ
ke yākɛna taarisaideenɛ lèkpɛɛ maaro.

⁶ Yɔnkɔɔ lé è à da swèn,
à yā'ona è à kpá gbēnazi.

⁷ Yɔnkɔɔ lé è à yaka,
à yā'ona è à kŭ lán takutɛɛ bà.

⁸ Gbēperi yā è kɛínɛ lán zó bà,
è gē lén dɔɔ ai nòsɛ guu.

⁹ Gbē kè è pā kpá a zīizi né
mónzide dāaromɛ.

¹⁰ Dii tó né uteki lezīmɛ,
gbē maaa è bàa lé à gèn à aafia e.

¹¹ Ɔɔde auziki denɛ lán wéte kè wà lèkaa lìgazi bà,
lán bīi kè weé fɔ wà didiaroo bà.

¹² Zīindasɛna lezī è mó gbēnɛ kɔn lɛnao,
zīindabusana è mó bèɛo.

¹³ Gbē kè è wenla swākpana sai,
mìsaikɛɛ kɔn kpɛbɔnao gònɛ.

¹⁴ Kāgbāakɛɛ è gbē gba gbāaa gyāpɛa,
mɔde dé bé eé pɔsɪaa fɔɔ?

¹⁵ Làakaridee è yā dada a swèn,
ɔndɔdee swā ègɔ dɔ dɔnazi.

¹⁶ Gbaa kè gbē dà è zé kɛkɛnɛ,
è zé wēnɛ gana gbēnsinɔ kiia.

¹⁷ Gbē kè yā ò káakun wè à gwa yānnadee ũ,
ai à ibɛɛ gɔ gá à ɛgɛ bo.

¹⁸ Kàbankpɛkɛna è swèe mì dɛ,
è gɔsa gbāaanɔ yokɔa.

¹⁹ Danɛ kè wà taari kènɛ yā ègɔ gbāa lán bīi bà,
aɔ swèe dɛ lán zétatana kɔn lèo bà.

20 Yā'ona dōo è mó gbēne kōn kānao,
à légbē è tó pó móa.

21 Gaa kōn wēndio kú lémmē,
gbē kè ye yā'onazi è a gbè e.

22 Gbē kè nōo è ní sé n pó maaa è,
aubarika beee bō Dii kiiamē.

23 Takaasidee è yā o wēndawēnda,
auzikidee è weñla gbāngbān.

24 Gbēnna berēketē è à zaaa iñnemē,
gbēnna kenō kuu aṣègō na gbēa de ua gbēla.

19

1 Kuuna takaaside taarisaidee ūu maa
de kuuna yōnkō yāzaa'ori ūula.

2 Aīa vīna dōna sai maaro,
wāna bīta è ní kē zéamē.

3 Gbēntee faasaikēē è zé yakanē,
ben è Dii taari e.

4 Auziki è tó wà gbēnna e pari,
takaaside gbēnna è kēamē.

5 Sèeda egēdee é bō pāro,
egēdee é gí wétām̄ma eziro.

6 Gbē paridee è kpatableri tó nnaa sí,
baade píngi ègō yezi gbadari gō de a gbē ūmē.

7 Takaasidee danenō è pā kpázime,
weé à gbēnnanō kēana o dōro.

Tó èe wetēē à yā oñyo,
aṣègō kú bēro.

8 Gbē kè èe òndō kūu ye a zīndazime,
gbē kè ye làakarizi è à maaa e.

9 Sèeda egēdee é bō pāro,
egētori é kaatē.

10 Lán nnamana e kōsi kōn yōnkōo nàro,

lɛn zò kíblena wɛɛnɛnɔa e kɔsioro lɛ.

11 Làakaridee pɔɔ è fɛ̃ kpaaro,

lákana taarilan à ãadãɔ ũ.

12 Kína pɔfɛ̃na de lán músu pútána bà,
à maakennɛna de lán mɔdɔpisina sɛ̃a bàme.

13 Né yɔnkɔɔn a de yakana ũ,
nɔ swèedee de lán ítɔtɔna zena sai bàme.

14 Wè bɛɛ kɔn a auzikio e túbi ũme,
mɔde nɔ làakaride ena è bɔ Dii kiiame.

15 Mɛakɛna è ñ da ibita'onan,
nɔaa è gbɛ̃ gina de.

16 Gbɛ̃ kè è yã'onnnɛna da è a wɛ̃ndi dākpa,
gbɛ̃ kè è a zīnda yākɛna daroo é ga.

17 Gbɛ̃ kè wɛ̃nda dɔ̃ takaasideene pó sɛ̃kã Diineme,
àmbe é à yākɛnanɔ fīa bone.

18 Ñ n né toto a gurɔɔa,
mɔde ñton tó à gɛ̃ ɔla ai à garo.

19 Pɔfɛ̃bitadee é fīa bome,
tó n à bò, à bona égɔ̃ lé vīro.

20 Ñ lédamma ma ñ totona sí,
lɛ ñ ɔndɔ̃ kũ gurɔ̃ aezī yānzi.

21 Laasuu kú gbɛ̃ntee nòsɛn pari,
mɔde yã kè Dii zèo bé è kɛ.

22 Gbɛ̃kɛɛn wè wɛtɛ gbɛ̃ntee,
takaasidee maa de egɛdeela.

23 Vīakɛna Diine è mó wɛ̃ndio,
gbɛ̃ kè vīi è ii o làakario kpaɛna,
à zaaa è à lero.

24 Mɛadee è ɔ gɛ̃ taan
à fua à póblee lí à da a lén.

25 Ñ fabori gbɛ̃, yɔnkɔɔ é gɔ̃ làakari vī,
ñ kpākē làakarideezi, eé yã dada.

26 Né kè è a de gbɛ̃ à pé a daa né

né gina kè è wí darímame.

²⁷ Ma né, tó n kámma bò kǝn lédammamano,
n pā yādǝnanen gwe.

²⁸ Sèeda zaadee è yāzedeede fabo,
zaakeri è à zaaa mómǝ zaa.

²⁹ Gò logona faborinǝla,
gbēnan yǝnkǝǝnǝ pǝ ũ n kpeea.

20

¹ Wēe è lalandi zīmma,
í gbāaa è n da yābǝen,
gbē kè tò à a de ǝndǝ vīro.

² Kína pǝfēna de lán músu pūtāna bà,
gbē kè tò à pǝ fē a zīnda kpà gaazime.

³ Baasina leokpakǝane bèe vī,
faasaideenǝ è kasake swèe kero.

⁴ Meadee è bú wí a gurǝaro,
tó à gàa bura pǝkēgurǝ, è pǝke ero.

⁵ Gbēntee nǝseguuyā né í lǝme,
mǝde asánsidee bé à yā pǝnǝ tǝna dǝ.

⁶ Gbē paridee è a maakena yā o,
mǝde bǝna gbē náanedeeda zī'ū.

⁷ Gbē maaa ègǝ kuu taari sai,
aubarikadeenǝn né kè à n tǝnǝ ũ.

⁸ Kína kè vēena a yākpækēkiia
è à zaa píngi dǝ a wēe guu à plekǝte.

⁹ Dé bé é fǝ à o kè a nǝse yāke vīro,
á kuu durun sai wásawasaa?

¹⁰ Kilooyǝna zaaa kǝn mǝnafiki zakao,
Dii zà beenǝn píngi.

¹¹ Baa kǝkǝ'ona guu wè dǝ néa,
tó à yākena maa ke à zé vī.

¹² Swā kè wè yā mao kǝn wēe kè wè guu eoo,

Dii bé à n̄ ké n̄ píngi.

¹³ Tó n̄ ye i'onazi, né gō takaasidee ũme,
n̄ itē, póblee é mómma.

¹⁴ Póluri è be: À maaro! À maaro!
Tó à kào ae, è a zĩnda sáabu kpá.

¹⁵ Vura kun, ben òso din,
m̄ode dōna kuuna lémm̄e gbè bèedeē ũ.

¹⁶ Tó gbē nib̄o fīa dī a musu,
n̄ à uta sí ñgō kūna t̄ooba ũ adee gēē ũ.

¹⁷ Dibidibi póblee ègō nna gbēnem̄e,
è yāa à gō n̄ lén lán gbèwa bà.

¹⁸ Ñ ze yāo lédamma musu,
n̄ yā gwa maamaa, né gbasa n̄ zĩ ká.

¹⁹ K̄m̄ot̄odee ègō lili oo k̄ñ dan̄o asiiyāom̄e,
ñton kakōa k̄ñ yāb̄er̄ioro.

²⁰ Gbē kè à a de ke a da kà,
à fitia é ga gusia níginigimm̄e.

²¹ Túbiblena ide wahaakesai
ègō aubarika vī zāaro.

²² Ñton à zaaa gēebona laasuu léro.

Ñ sōkpa Diizi à n̄ mì sí.

²³ Dii zà kilooyōna zaaan,
m̄onafiki zaka è ken̄ero.

²⁴ Dii bé è gbēntee kèse da zéa.

Dian gbē é yā kè eé ke zé dō?

²⁵ Gba légbēna Ludan̄e kpaakpaa kari vī,
né yāa n̄ laasuu lé lù kè n̄ sèn̄e p̄ia.

²⁶ Kína ñndōdee è gbē zaaan̄o p̄leple
à n̄ ká gbèn̄ à n̄ agaa pá.

²⁷ Dii fitia è gbēntee laasuu pu,
è n̄seguuyā tàasi ke píngi.

²⁸ Gbēk̄eē k̄ñ náan̄eon kína dākparin̄o ũ,

maakena è à kpata kāsā pée.

²⁹ Gōkpareno gbāame n̄ ìadābo ũ,
mare ìsino mikā puraame n̄ gakuì ũ.

³⁰ Wéetāmmana è à zaaa kēm̄ma,
flà ōamma è yā b̄ē n̄sen.

21

¹ Kína n̄se kú Dii ɔzī lán íze bàme,
è à liē guu kè à yezin.

² Baade ègō ee a yākena maa,
m̄de Dii bé ègō n̄ n̄se d̄s.

³ Maakena kōn yākena a zéao
è ke Diine de sa'onala.

⁴ Zīndasena lezī kōn ìadāo
è zaakerino durun bo gupuraaame.

⁵ Aīadee laasuu è à ká nnamanaa,
n̄sewāadee è gē takaasin.

⁶ Auziki kè gbē è egetona guu
é gē ìala à n̄ kpá gaazi.

⁷ Zaakerino pāsīkena é tányo,
zaake aōè we wà yāzedeē kero.

⁸ Taaride yākena ègō d̄ro vīro,
taarisaide yākē ègō wásawasame.

⁹ Ina kpé làasin maa
de kuuna kpén l̄do kōn no swèedeēola.

¹⁰ Zaakeri swè ègō kú à zaaaame,
è a gbēdaaa wēnda gwaro.

¹¹ Tó wà wée tà faboria,
yōnkoo è ɔndō kūme,
tó wà kpākē ɔndōdeezi,
à d̄na è kaaramē.

¹² Ludaa maa, è zaakeri b̄e t̄asi ke,
è zaakerino ká kaatenan.

13 Gbē kè è swā kpá wēndade wiiiziro,
 àpi é wii pé se, gbēke é weàlaro.

14 Gbadana asii guu è pofē kpáε,
 ɔɔɔnkpεεgbaa sɔtɔna utan è pofē mì de.

15 Yāgōgōna a zéa è gbē maaa pɔɔ ke nna,
 mɔde è vīa dada zaakerizi.

16 Gbē kè pà làakari zéne
 é si gèwāadeeno tème.

17 Gbē kè nòse kpà pɔnnakεnaa é gō takaasin,
 gbē kè ye wēzi kōn nòsio é ke auzikidee ūro.

18 Zaakerinɔn gbē maaanɔ tɔɔbakpabɔ ū,
 Luda è wéε tā náanesaideeno nòsepuradeeno gēε ū.

19 Kuuna gbáan maa
 de vēna kōn nɔ swèede pētēdeeola.

20 Póble maaa kōn nòsio ègō kaena ɔndōdee be,
 mɔde yōnkɔɔ è a pó mómɔ gōmε.

21 Gbē kè è yāzεdee kōn gbēkεεo wete
 è wēndi kōn yā nnaao kōn bèεo e.

22 ɔndōdee è léε gōsa gbāaanɔ wétea,
 è zekigbāaa kè aōe à náane keε gboro.

23 Gbē kè à a lé fī bensō à a néne kù,
 àmbe è a zīnda bɔ yān.

24 Gbē kè wada kōn ïadānao vī tón fabori,
 è yā ke kōn zaza bítaome.

25 Meadee poyezi è à kpá gaazi,
 kè à ɔ gbàre zīizi yānzi.

26 Ègō kú pónidenan guro sānda píngi,
 gbē maaa sō è gba da nòseo do.

27 Gbē zaaa sa'ona Diia né tème,
 atēnsa tó èe oo kōn mɔnafikio.

28 Sèeda εgedee é gē zéa,
 gbē kè à tē à yāzi é kaate ai guro píngi.

29 Gbē zaaa wée ègō pāsīme,
 nòsɛpurade wée ègō té a yākenazi.
 30 Ōndō ke wéézēe ke lédamma,
 aō ke é fō à Dii furo.
 31 Wè sō soru ke zī yānzime,
 mōde Dii bé à zīblena yā dō.

22

1 Tó nnaa de auzikila,
 nna kōn gbēnōo de vura kōn kondogiola.
 2 Auzikidee kōn takaasideeo kāsāa dōnkōme,
 Dii bé à ñ ké ñ píngi.
 3 Làakaridee è gīake à à zaaa e à utene,
 ōndōsaidee ègō gaa ai à wéstamma e.
 4 Zīndabusana kōn vīakena Diineo gbèn
 auziki kōn bèeo kōn wèndio ū.
 5 Lè kōn takutēeo kú gbē dōrōsaide zén,
 gbē kè ye aafiazi è kēm̄ma.
 6 Ñ né féte da zé kè de à séa,
 tó à isi kù, eé kēaro.
 7 Auzikidee è gbāaa mō takaasideene,
 pōsēkāri è zò ble pōdeene.
 8 Gbē kè à à zaaa tō, adee é yā e à kēguro,
 à pāsīkego é à gbē.
 9 Luda é aubarika da gbē kè gbēkeē vīin
 kè è pōblee kpaate takaasideeneōne yānzi.
 10 Ñ pé faboria, swèe é mì de,
 yākete kōn wío é yāa.
 11 Nòsɛpuradee kè à légbē nna
 bé eégō de kīna gbēnna ū.
 12 Dii wée ègō té dōnazi,
 è mīkpeē zu náanesaide yāne.

13 Mɛadee è be músu kú bàazi,
tó ma ɓɔ, eé ma de gāale.

14 Kaarua lé né wɛɛ zòotome,
gbɛ̀ kè Dii pɔɔ fɛ̀o è lée à sin.

15 Faasaiyã ègɔ̀ kú nénɔ swɛ̀n,
totona kɔ̀n flào é tó aã kɛ̀a.

16 Gbɛ̀ kè è wɛ̀ɛ tã takaasideea le à a auziki kaara
kɔ̀n gbɛ̀ kè è gba da ɔɔdeenɛo, aã píngi é kɛ̀sã.

Ɔndɔdeens lédamma

17 Ñ swã kpá ñ ɔ̀ndɔrinɔ yã'onnenena ma,
ñ n nɔ̀sɛ wɛ̀ ma yãdannenane,

18 zaake à nna ñgɔ̀ kũna n swɛ̀ guu,
àgɔ̀ kú n lémmɛ.

19 Baa mpi, mée yã daanne gbãa,
le ñgɔ̀ Dii náane vĩ yãnzime.

20 Ma yã'onnenena kɛ̀nne mèn baaakuri,
yã pìnɔ lédamma kɔ̀n dɔ̀nao vĩ.

21 Mée yãpuraa kè náane vĩi daanne,
le ñ e ñ yã weńla a zéame.

22 Ñton gbãasaidee ble à gbãasaikɛ yãnziro,
ñton gbãaa mɔ wɛ̀ndadeene yãkpaekɛkiiaro,

23 zaake Dii é yã sínyo,
eé wɛ̀ɛ tã gbɛ̀ kè aɔ̀ɔe wɛ̀ɛ tãammanɔa.

24 Ñton gbɛ̀nna kpá kɔ̀n pɔ̀fɛ̀rioro,
ñtongɔ̀ té kɔ̀n pɛ̀tɛ̀deero,

25 le ñton à dà sɛ̀ɛ
ñ n zĩnda kpá yãziro yãnzi.

26 Ñton gbɛ̀ke fĩa di n musuro,
ñton kpégaau sénero.

27 Tó n póke vī ñ fīa booro,
weé n daebɔ sé n gĩzĩ.

28 Ñton tɔɔte lé sèeda zii wurero,
n dezinɔ bé aã pèe.

29 N gbẽ kè à a zĩi dõ maamaaa ès?
Adee é zĩi ke kínanɔne,
èe ke talakanɔn eé keńnero.

23

¹ Tó n mɔ pɔ ble kɔn gbãadeeo,
ngõ dõ gbẽ kè kú n ae.

² Tó sãkaradeeme n ũ,
ñ fɛe da n kòtoa.

³ Ñton wákũ ke à pɔble nɔsideeziro,
zaake pɔblee pì de lán dabuuzunnena bàme.

⁴ Ñton ãa da n zĩndaa ɔbitawetena yãnziro,
ñ òndõ kũ ñgõ n zĩndakũna dõ.

⁵ Wè wée lé ɔɔa, ben è gẽ zéla,
è dèbe ɔɔɔ à vĩa lán kúu bà.

⁶ Ñton aĩapãside pɔ blero,
ñton wákũ ke à pɔble nɔsideeziro,

⁷ zaake ègõ a ɔɔ naroo a nòsemme.
Eé benne ñ pɔ ble ñ í mi,

mɔde èe keɛe a nòsenlo.

⁸ Né à féte kè n blè pisime,
sáabu kè n kè é ke pã.

⁹ Ñton yã o yɔnkɔ swãnlo,
zaake eé kyaka n òndõyãmmɛ.

10 Ñton tɔɔte lé sèeda zii wurero,
 ñton toneno bú lé ñ ká n pólaro,
 11 zaake aɔ Dákpari gbāa,
 eé bɔ n kpɛɛ à yā sínyo.

12 Ñ lédamma yā da n swɛ̀n,
 ñ làakari dɔ dɔ̀nayāa.

13 Ñton gí n né totoziro.
 Tó n à gbè flào, eé garo.

14 Ñ à gbè flào,
 ɛ ñ à bɔ gaa ɔ̀zĩ.

15 Ma né, tó n ɔ̀ndɔ̀ vĩ n swɛ̀n,
 ma pɔɔ é ke nna.

16 Tó yāzɛdee e bɔɔ n lén,
 ma pɔɔ é ke nna.

17 Ñton durunkerinɔ gwena ni dero,
 ñgɔ Dii vĩa vĩ gurɔ sānda píngi,

18 zaake négɔ ziaa vĩme,
 tāmaa é n nero.

19 Ma né, ñ ma yā ma ɛ ñ ɔ̀ndɔ̀ kũ,
 ñ tó n swè gɔ té zé maaazi.

20 Ñton kakɔa kɔ̀n wɛ̀mirinɔro,
 ñtongɔ kú lóudeeno téro,

21 zaake wɛ̀deri kɔ̀n lóudeeo è gɔ takaasideeno ũ,
 aɔ mèkpete è ñ da utakāsādanamme.

22 Ñ n de'ina yā ma,
 tó n da zi kũ, ñton kyakanlo.

23 Ñgõ yāpuraa weteε, ñton ɔ kpáziro,
 ñ ñndõ kũ kõn yādadanao kõn wéεzēεo.

24 Gbē maaa de pɔɔ ègõ nna maamaa,
 gbē kè né ñndõdee ì pɔɔ ègõ nnaaamε.

25 Ñ tó n de kõn n dao pɔɔ kemma nna,
 ñ tó n da'ina guda dɔmma.

26 Ma né, ñ n nòse wēmε,
 n wéε gõ té ma yākenazi,

27 zaake kaarua né wéε zòotome,
 nɔ pāpākeri né lògɔ zāmε.

28 È gbē kpákpa lán kpāi wéεdewe bà,
 è tó gõgbē paridee gõ náane sai.

29 Dén wè wāiyoo kene?

Dén wè o'oo kene?

Dé bé à leokpakõa vīi?

Dé bé à zɔka vīi?

Dé bé è kēna pāa?

Dé wéε bé à tēaa?

30 Gbē kè aõè gí ke wēmikiiano,

kè aõè gá kpáε ke geepiwē yākõtenanɔzime.

31 Ñton wéε bii geepiwēεa

le à tēake wākũ n kũro,

zaake ègõ pipii togoo guume

à gēna lén ègõ nna.

32 Éé yāa swaa tēm̄ma lán ml̄è bà,

eé n gbā à n kũ lán pitigoo bà.

33 Né wéε si pó kè nēε e yāroole,

né laasuu kpeεgānda lé n swèn.

34 Négõ de lán gbē kè daena góron ísiaalaa bà,

lán gbē kè kú góro'ite bisa mìsõntēa bà.

35 Né be: Wà ma gbē, èε ñmaro,

wà ma ke búgubugu, mée à wāwāa maro.
Boren ma wée é were le mà í weté mà mi dɔɔ?

24

¹ Ntongɔ lugaa gbě zaaanɔ gwenaziro,
nton kakɔanyona ni de sero,

² zaake yā gbāaa laasuu bé ègɔ kú n swèn,
yākete ègɔ kú n lémmɛ.

³ Ɔndɔɔn wè be kpáeo,
làakari è tó àgɔ pɛɛna.

⁴ Dɔnan wè pɔ káo kpénɔ pa
kɔn auziki maa bèɛdeeo.

⁵ Ɔndɔdee gbāaa ègɔ kaaramɛ,
dɔri iko ègɔ gaa aɛmɛ.

⁶ Baaru è tó wà zì asānsi dɔ,
tó yākekɛrinɔɔ pari, è tó wà zì ble.

⁷ Ɔndɔ lezì de faasaideela,
lakutu kɔkakɔaa guu à lé ègɔ nakɔanamɛ.

⁸ Gbě kè ègɔ zaakennɛna laasuu vīin
wè à sísi mɔnafikide.

⁹ Yāfaasai wàaripana né durumɛ,
gběke ègɔ ye favoriziro.

¹⁰ Tó n mèkpete kè nawēakɛgurɔ,
n gbāaa bítaro.

¹¹ N gbě kè aɔ mì pè gaaanɔ mì sí,
n gí gbě kè aɔ sòro wèe sii kaatenannɔnɛ.

¹² Tó n bè: O'o, wá dɔ yāro fá,
Luda kè nòɛguuyā dɔ é eroo?

N wèndi gwàri à yā dŏ,
 eé fīa bo baadenε a yākεnaame.

13 Ma né, ñ zó ble, zaake à maa,
 zósa è ke léne nna.

14 Len òndŏ è ke gbēne nna a nòsen le.

Tó n òndŏ kù, négŏ ziaa vī,
 tãmaa é n nero.

15 Dàde, ònton gbē maaa ua kpákparó,
 ònton à be pónŏ kpokero.

16 Baa tó gbē maaa lèe gèen swεεplaa,
 è εara à fεεme,
 zaakerinŏ sŏ, mónzi è ní fu.

17 Tó n ibεε lèe, ònton pŏnnaa kero,
 tó à fù, ònton à yáa dŏro.

18 Tó Dii è le, eé kenε nnaro,
 à pŏfē é yāa n ibεε plame.

19 Ònton tó gbē zaaanŏ yā n kù gbāaro,
 ònton zaakerinŏ gwena ni dero,

20 zaake gbē zaaa égŏ ziaa vīro,
 Luda é zaakerinŏ fitia té de.

21 Ma né, ñ vīa ke Diine kŏn kínao,
 ònton gbēnna kpá kŏn gbē kè aŏ bŏ ní kpεεnŏoro,

22 zaake yā é ní le kāndome.

Dé bé à dŏ lán weé ní ásarú ke nà?

Òndŏdeenŏ yān yè dŏ

23 Òndŏdeenŏ yān yè dŏ:

Gbēwεεgwana yākpaε guu maaro.

24 Gbē kè è yā nnaa kpá taarideea,

gbēnŋ é sa zaaa onε, boriinŋ é à ká.

²⁵ Gbē kè è yā da taarideela égō à maaa ee,

Luda é aubarika dan maamaa.

²⁶ Yāwenlana súusu
de lán lépena léa bàme.

²⁷ N̄n bàazi zīi ke n̄n bura soru ke,
né gbasa n̄n kpé bo sa.

²⁸ N̄nton n gbēdaaa bɔbɔ a dàn pāro,
nton tó n lé gbēnŋ sāsāro.

²⁹ N̄nton be: Mé kenε lán à kème nāro,
kesō mé fīa bonε a yākenaa.

³⁰ Ma pā meade búne,
ma dɔ faasaidee geepiwē búzi,

³¹ ben má è lè bòe à dàgula píngi,
à sē kù, gù kè à bò kōn gbèo lèε.

³² Ma yā beee gwà ma laasuu lèa,
ben pó kè má è yā dàdamε.

³³ Tó n bē: Mé ii o féte, mé kámma bo féte,
mé daε féte ɔkpana ma kùa,

³⁴ takaasi é bɔ n ā lán kpāi bà,
pókēsāmma é mónzi

lán gbē kè gōkebɔ kūna bà.

25

Sulemanu yáasi pāndenŋ

¹ Sulemanu yáasi kè Yuda kí Ezekaya gbēnŋ kè
takada guunŋn yè.

² Luda gakui vī à yā ute,
kínanŋ gakui vī aō yā tàasi ke.

³ Lán wé fō wà ludambe lezī kōn tɔɔte lò dōro nà,

lɛn wé f̄s wà kína laasuu d̄oro lɛ.

⁴ Ñ kondogi gbāsī b̄ɔɛ,

à p̄iri é p̄ó maaa pio,

⁵ ñ zaak̄erin̄ɔ b̄ɔɛ kína aɛ,

à kpata é gbāa kũ yāzɛdee musu.

⁶ Ñton n zīnda sé lezī kína aɛro,

ñton v̄ɛ gbēnsin̄ɔ v̄ɛkiiaro.

⁷ Zaak̄ɛ à s̄áɔ à benne ñ m̄ó aɛ kè

dɛ à n die kēsāna gbē b̄ɛɛdeen̄ɔ aɛla.

⁸ Yā kè n w̄ɛɛ è,

ñtonḡō wāa k̄ɔn à ḡōḡōnaoro,

zaak̄ɛ tó wà n yā ɛgɛ b̄ò,

b̄ón né yāa ñ kɛɛ?

⁹ Tó néɛ yā ḡōḡō k̄ɔn n gbēdaaaɔ,

ñton b̄ɔ k̄ɔn gbē pānde asiioro.

¹⁰ Tó à mà, eé wí dammamɛ,

n tó zaaa é yāa d̄oro.

¹¹ Yāmaa'ona a gur̄ɔɔa nna

lán mango t̄ɛaa kè da kondogi taan bà.

¹² Ōnd̄ɔdee lédamma maa gbē kè n̄ɔsɛ v̄īine

lán vura zābleb̄ɔ bà.

¹³ Lán í yīi èḡō dɛ nà p̄ók̄erin̄ɔnɛ,

lɛn z̄iri náanɛdee dɛ lɛ gbē kè āɔ à z̄in̄ɔnɛ,

è n̄ n̄ɔsɛ yīi kũíne.

¹⁴ Gbē kè è gbadana lé gbē ben è daroo

dɛ lán lou kè s̄isi à ĩa k̄aka èɛ maroo bàɛ.

¹⁵ Menadee è tó kína a yāzɛ e,

kpaena yāzi è tó à yā ble.

¹⁶ Tó n z̄ó è, ñ ble m̄ók̄āna yāo,

lɛ ñton ble bíta ñ lé s̄ɔkparo yānzi.

¹⁷ Ñton n gbēdaaa bɛ zé s̄oro,

lɛ àton kpasanyo à zanguro yānzi.

18 Gbē kè yā dì a gbēdaaaa
de lán gò ke fēdaa ke kàle sōnte bàme.

19 Làakarikpaena náanesaideea nawēakeguro
de lán swaa gyāree ke gbá ere bàme.

20 Ponna lèsina pōsiadeene
de lán utasimmana ãampuu guro
ke yōnku kana b̀̀a bàme.

21 Tó nōaa e n ibee dee, ñ p̀̀blee kpáa,
tó ímiime sō, ñ à gba í.

22 Tó ñ kè le, née à ɔ kaane a lémmē,
Dii é fīa bonne.

23 Lán gu'igbāroo kpa ãa è mó louo nà,
len gbēpena è mó uusisinao le.

24 Ina kpé làasin maa
de kuuna kpén ledó kōn nɔ swèedeeola.

25 Baaru nna bōna b̀̀usu z̀̀azān
de lán íyīikpana gbē kè gbāaa yāaa bàme.

26 Gbē maaa kè è we zaakerine
de lán íb̀̀kii kè à í yana bàme,
lán l̀̀gɔ kè à í yàka bà.

27 Z̀̀blena à ɔ gēe maaro,
gbē b̀̀elina a z̀̀indane gakui vīro.

28 Gbē kè à a z̀̀indakūna dōroo
de lán wéte kè à bīi gborona bàme.

26

1 Lán lousisina de nà kwēe,
lan loumana de nà p̀̀kēgurɔɔa,
len gakui e kōsi kōn yōnkɔɔoro le.

2 Lán kíkoiā kōn taakasoo
ègō vīavīa à gá kè à su kè nà,
len gbēkana pāa è p̀̀oke wońmaro le.

³ Gezee né sŏ pómε,
flà né zaaki pómε,
yŏnkɔɔ pón gò ũ a kpεεa.

⁴ Nton we yŏnkɔɔla a faasaikεεaro,
ε nton gŏ lán à bàro yānzi.

⁵ N yā we yŏnkɔɔla a faasaikε lén,
ε àton a zīnda gwa ŏndŏdee ũro yānzi.

⁶ Tó n lékpāsā kè yŏnkɔɔ gāzī,
n n zīnda yākame, n yā wète n zīndanε.

⁷ Yáasi kè kú yŏnkɔɔ lén
δε lán ερε gbá kè e gbākεε bàμε.

⁸ Bεελina yŏnkɔɔne δε lán gbèdana gbèmban bà.

⁹ Yáasi kè kú yŏnkɔɔ lén
δε lán lè kè dana wēderi ɔzī bàμε.

¹⁰ Gbē kè yŏnkɔɔ ke gbē gèzélāa dà zīn
δε lán tofekari kè è nòbo píngi gbāa bàμε.

¹¹ Yŏnkɔ εarana a yāfaasaikεnaa
δε lán gbēε kè èara a pisizi bàμε.

¹² N gbē kè à a zīnda diε ŏndŏdee ũu ès?
Yŏnkɔɔ sàɔ δεàla.

¹³ Meadee è be: Músu kú zémme,
nòbo pásī té gāaε.

¹⁴ Lán gbà ègŏ nigāa a sigbea nà,
len meadee ègŏ lieliε a daekiia ε.

¹⁵ Meadee è ɔ gē taan
à fua à póblee lí à da a lén.

¹⁶ Meadee ègŏ daa a ŏndŏɔ
δε yāwenladŏri gŏɔn swεεplaaanɔla.

¹⁷ Gbē kè vī à pεε danɔ leokpakŏan
δε lán gbē kè gbēε kù a swāa bà.

¹⁸⁻¹⁹ Gbē kè à a gbēdaaa sàsā

gbasa à bène: Mée fàadi boome
de lán bāndee kè e kà tédee
kōn kà sɛwɛɛdeeo zuuńzi bāme.

²⁰ Tó yàka kuuro, té è game,
tó kɔmɔtɔdee kuuro, swèè è yāame.

²¹ Lán sīsī è ke tɛyɔne nà,
lán yàka è ke tɛne nà,
len leokpakɔadee è swèè da le.

²² Kɔmɔtɔde yā è keńne lán zó bà,
è gē len dō ai nòse guu.

²³ Nòse pāsīdee kè è yā nnannaa ońne
de lán loo kè wà kondogi í læa bāme.

²⁴ Zanguri è a zīnda keke kōn léome,
mɔde mɔnafiki bé à kú à swèn.

²⁵ Tó yā nnannaa bò à len, ñton síro,
zaake yā zaa mèn swɛɛplaa bé à kú à swèn.

²⁶ Baa tó à a zangu ùte mɔnafiki guu,
à zaaa è bɔ gupuraa pari wáa.

²⁷ Gbē kè èe wèe yɔɔńne é zu à guume,
gbē kè èe gbè gbegere paa, gbè pì é si adeea.

²⁸ Egeɛde è za gbē kè è n yakan,
mɔnafikidee è gbē kpá lenazi.

27

¹ Ñton n zīnda sáabu kpá zia yā musuro,
zaake n dō yā kè eé su ziario.

² Ñ tó wà n sáabu kpá,
ñton n zīnda sáabu kpáro.

Ñ tó à bɔ gbēnɔ len,
ñton tó à bɔ n lenlo.

³ Gbè tìisi, bùsu'āatē né asoome,
mòde yǎnkɔɔ pɔfē tìisi de beeenɔla píngi.

⁴ Pētē pāsī, pɔfē ègɔ dańla,
mòde dé bé eé nòsegɔaanɔ fɔɔ?

⁵ Kpākēna gbēzi gbē pariinɔ wáa maa
de yena gbēzi asii guula.

⁶ Gbēnna yā'ɔamma kpánzi náane vī,
ibee lépemmaana mɔnafiki vī.

⁷ Gbē kè kána è zaza kũ zóame,
mòde nɔadɛri pó kyàkyā dōro.

⁸ Gbē kè kè a uaa èè likɔa zɔɔ
de lán bāa kè sāsā a sàa bàme.

⁹ Nòsi gũ nnannaa kɔn tuaetitio è ní pɔɔ ke nna,
lédakɔana kɔn nòseɔ doo è gbēnna ke nna.

¹⁰ Nton pā kpá n gbēnnaziro ke n de gbēnna.

Tó yā n le, nton gá n vīi ke n dāaro bero.

N gbēdaaa kè kúnyo kīi maa

de n be gbē kè kú zàla.

¹¹ Ma né, ñgɔ òndɔ, ma pɔɔ é kemma nna,
mé we ma sòsòrinɔla.

¹² Làakaridee è yā pāsī e káaku, ben è utene,
laasuusaidee è gí àgɔ gaa, ben è yā e.

¹³ Tó gbē nibɔ fīa dì a musu,
n à uta sí ñgɔ kũna tɔɔba ũ adee pì gēe ũ.

¹⁴ Tó n yā ò gbāngbān
n sa maaa ò n gbēdaaane kɔngɔ ide'ide,
weé da sa zaaa ũme.

¹⁵ Nɔ swèedee
de lán í kè e tótɔ zena sai lou zāa gurɔ bàme,

¹⁶ à dādāna de lán ĩa dādāna bàme,
adee e nòsi'í kũu kɔn ɔɔome.

¹⁷ Lán mɔnɔ è kɔ lé ke nà,

len gbēntee è a gbēdaaa kεkε le.

¹⁸ Tó gbē làakari dò kākā lía, eé à né ble,
tó gbē a dii yā mà, eé a kpe da.

¹⁹ Lán gbē è a ninii e ín nà,

len gbēnteenɔ ègɔ kɔ laasuu dɔ le.

²⁰ Lán gènɔ è mó gaaaro nà kɔn gèwāao,
len gbē wée yena pózi è móaro le.

²¹ Lán wè kondogi kɔn vuraο maaa dɔ
a baasana guu nà,

len wè bèè lí gbēne à tóbɔna guu le.

²² Baa tó n faasaidee dà gón

n à sabò lán pówεε bà,

à faasaikε é kēaro.

²³ Ngɔ n pókādeenɔ kuuna dɔ maamaa,
n làakari dɔ n kpàsa pónɔa,

²⁴ zaakε auziki ègɔ kuu gurɔ sānda píngiro,
baa kpata è gɔ gbē pó ũ ai a boriiaro.

²⁵ Sè è yāa, à dufu è bεε,

neè à tàgaa kpá pónɔa,

²⁶ neè pókāsāa kε kɔn n sāanɔ kāo,

neè bú lú kɔn n blè ɔɔo,

²⁷ n blènɔ zwii ègɔ dinzi n póblee ũ,

neè n uadeenɔ kɔn n nɔgbē zīkerinɔ gwao.

28

¹ Zaakeri è baale, baa tó wèe péaro,
gbē maaa ègɔ wórɔngɔ vī lán músu bà.

² Tó bùsu taari kè bíta, à kínanɔ ègɔ parimeε,
mɔde làakaride yādōri é tó aafia gɔ kuu.

³ Kína kè è wée tā takaasideenɔ
de lán lou kè mà à bléenɔ yàka bàme.

⁴ Dokayādarisaideenɔ è zaakerinɔ sáabu kpá,

dokayādarinŏ sŏ ašè swèe keńyo.

⁵ Gbē zaaanŏ yāzede gbá dŏro,
mŏde gbē kè ašè Dii aε wεtenŏ dŏ wásawasa.

⁶ Takaaside taarisaidee maa
de auzikide yālekpεεkerila.

⁷ Né dokayādari asānsi vī,
pāpādeenŏ gbēnna è wí da a deame.

⁸ Gbē kè è a auziki kaara ŏdialεna bíta guu
e pŏ kaakŏa gbē kè è takaasideenŏ wēnda
gwaanεmε.

⁹ Gbē kè è doka kpá swākoto,
Luda è za à aduakεnan.

¹⁰ Gbē kè è gbē maaanŏ da zé zaaaa
é léε à da a zīnda takutεmmε,
taarisaideenŏ sŏ ašé bŏ maa.

¹¹ ŏŏdee è a zīnda diε ŏndŏdee ŏmε,
mŏde takaaside asānsidee è à ŏndŏŏ dŏamε.

¹² Tó gbē maaanŏ zī blè,
gbē píngi ègŏ ĩa dāamε,
tó zaakεrinŏ kpata blè,
baade ègŏ mì kpaa guuzimε.

¹³ Tó n n taarinŏ ùte, né gá aεro,
tó n ò bensŏ n tò, Luda é n wēnda gwa.

¹⁴ Aubarikadeen gbē kè ègŏ Dii vīa vīi ũ,
swāgbāadee sŏ è léε à da yān.

¹⁵ Gbē zaaa kè è kí ble takaasideenŏa
de lán músu kè èe pūtāa bāmε,
lán gbèka kè èe kusiińma bà.

¹⁶ Dŏn'aεdee kè è wéε tā a gbēnŏa faa vīro,
gbē kè zà ŏzaa'enan wēndi ègŏ gbāa.

¹⁷ Gbēderi kè a laasuu e ĩa daaa
égŏ baalεε ai à gá gaomε.

Gbēke tón kpáńero.

18 Gbē kè è yā ke a zéa éḡḡ aafiame,
yāḍḍḍsaikeri sḡ é léé kāndo.

19 Gbē kè è làakari ḍḍ a bú zīia èḡḡ kāna,
gbē kè è pé gukoria sḡ èḡḡ kú takaasi guume.

20 Luda é aubarika da náanedeēn maamaa,
gbē kè e wāa à ke ḍḍdee ũ é ḅḅ pāro.

21 Gbēwēegwana maaro,
baa kōn beeeo gbē é taari ke bureḍi kusu yānzi.

22 Sānkaradee è wā kōn auziki'enaō,
èḡḡ ḍḍ kè takaasi é a lero.

23 Gbē kè è kpākē gbēzi éḡḡ nnao
ḍḍ gbē kè à à tó nnaa sīla.

24 Gbē kè kpāi ò a de ke a daa,
ben èe bee, taarinlo,
adee sēnkpe kōn kpāi wēedewēome.

25 Gbē kè wēekaka vīi è swēe dame,
gbē kè Dii náane vīi bé eé kaarana e.

26 Gbē kè e a zīinda náane keē né yōnkḍḍme,
gbē kè té ḡndḍḍzi bé eé ḅḅ maa.

27 Pḡ è kēsā gbē kè è takaasideēnḍḍ gba pḡaro,
wè gbē kè è n wēe gwaroo káme.

28 Tó zaakerinḍḍ kpata blè,
baade èḡḡ mī kpaa guuzime.
Tó aḡ gāga, gbē maaanḍḍ è dagula.

29

1 Gbē kè wà kpākēzi maamaa, ben à gī mazi,
adee é kaate kāndo yḍḍ sai.

2 Tó gbē maaanḍḍ dàgula, gbēnḍḍ pḍḍ èḡḡ nname,
tó gbē zaaa kú kpatan, wèḡḡ m boome.

3 Gbē kè ye ḡndḍḍzi è a de pḍḍ ke nna,
kaaruanḍḍ be zēseri è a ḍḍ yaka.

4 Kína è tó a bùsu gbāa kaara yāzedeē musu,

ɔɔɔnkpɛɛgbasiri sɔ̄ è a bùsu demɛ.

⁵ Gbē kè è lénnaa kɛɛ a gbēdaaanɛ
e bà kpakpaa a zīndanɛmɛ.

⁶ Gbē zaaa taarikɛna è à kŭ takutɛɛ ũmɛ,
gbē maaa è guda kɛ kŏn pɔ̄nnaao.

⁷ Gbē maaa è làakari ɔ̄ takaaside yāgɔ̄gɔ̄naa,
zaakɛri sɔ̄ è à yā daro.

⁸ Gbē faborinɔ̄ è wéte wā,
ɔ̄ndɔ̄rinɔ̄ è gbēnɔ̄ làakari kpáéńɛ.

⁹ Tó ɔ̄ndɔ̄dee gàa yākpɛɛ kɛ kŏn yŏnkɔ̄ɔ̄ɔ̄,
yŏnkɔ̄ɔ̄ pì è pɔ̄ fē è yāa ɔ̄, à lé è nakɔ̄aro.

¹⁰ Gbēderinɔ̄ è za taarisaideemmɛ,
aɔ̄ègɔ̄ gbē maaanɔ̄ wɛtɛ wà ń dɛ.

¹¹ Yŏnkɔ̄ɔ̄ pɔ̄fē è bɔ̄ à wéɛamɛ,
ɔ̄ndɔ̄dee sɔ̄ è a pɔ̄fē naawamɛ.

¹² Tó gbāadee e swā kpaa ɛgɛyāzi,
à ibanɔ̄ è gɔ̄ zaakɛrinɔ̄ ũ ń píngimɛ.

¹³ Takaasidee kŏn gbāamɔ̄nnerio yā mèn doo kè vī,
Dii bé à tò ń wéɛ e guu ee ń píngi.

¹⁴ Kína kè è yākpɛɛ kɛ takaasideenɔ̄nɛ kŏn
yāpuraao,

à kpata kāsāpɛɛna égɔ̄ gbāa gurɔ̄ sānda píngi.

¹⁵ Totona kŏn flāo è tó gbē ɔ̄ndɔ̄ kŭ,
né kè wà à tò a zīdanɛ è wí da a daamɛ.

¹⁶ Tó zaakɛrinɔ̄ dàgula, taarikɛna è kŏmɛ,
mɔ̄de gbē maaanɔ̄ é ń kpɛɛ e.

¹⁷ Ñ n né toto, éé n làakari kpáɛnne,
eé tó n pɔ̄ɔ̄ kɛ nna.

¹⁸ Guu kè Luda yā kunlo, wègɔ̄ ń zīndakŭna dŏro.
Aubarikadeen gbē kè à à doka kŭna ũ.

¹⁹ Wè zò toto kŏn léoro.
Baa tó à mà, éé zīi kɛaro.

²⁰ N gbē kè è wā à yā oo èó?

Yōnkɔ sãɔ de adeela.

²¹ Zò kè wà à zaza kù zaa à néngo zĩ,
é yã à gō guturu ūme.

²² Pɔfēri è swèe da,
nòsefutadee è durun ke maamaa.

²³ Īadãna è n busame,
zĩndabusana bé è n kaara.

²⁴ Gbē kè è ble kōn kpāio zà a zĩndamme,
è lada kōn Luda, mɔde è we à yãpuraa oro.

²⁵ Vĩakena gbēnteenε né takutεεμε,
gbē kè è Dii náane keε mì égō da'iana.

²⁶ Gbē paridee è gbãadee aε wεεε,
mɔde yãkpaεkena né Dii yãme.

²⁷ Gbē maaa ye εγεdeeziro,
gbē zaaa è za zésuususerimme.

30

Agu yã'ona

¹ Yake né Agu yã'oname.

Ma kpsa Luda, ma kpsa maamaa,

² zaake ma yōnkɔkeε de danɔ póla,
má gbēnteeke asãnsi vĩro.

³ Mée òndɔɔ dadaro,
má Luda dōna vĩro.

⁴ Dé bé à gàa ludambe yã à sù?

Dé bé à ĩa kàkōa à kù a ɔzĩi?

Dé bé à lou'i kòko a pókāsāan?

Dé bé à tɔtε lé kè?

À tón diaa? À Né tón diaa?

Tó n dō.

⁵ Luda yãɔ píngi see vĩro,
égō de sengbango ũ gbē kè nàzine.

6 N̄ton yāke kaara à yā guuro,
 ɛ àton n ɛɛ kánne n ɔzĩro yānzi.
 7 Yā mèn plaaan mée gbekaamma Dii,
 n̄ton gíomero ai màgõ gá ga.
 8 N̄ ma kē yāpā'onaa k̄n ɛgetonao,
 n̄gõ ma gbaa póblee m̄k̄sanayāo.
 N̄ton ma kē takaaside kesõ ɔɔde sà ūro,
 9 ɛ pó tóngõ dimazi mà lé sénzi
 mà be dén Dii ūu yānzi,
 ɛ takaasi tón ma k̄u mà kpāi o
 mà n tó yakaro yānzi.

10 N̄ton yā di z̄a a dii kiiaro,
 ɛ àton n ká à n lero yānzi.
 11 Gb̄eken̄o kuu āè n̄ den̄o káme,
 āè sa maaa o n̄ danero.
 12 Gb̄eken̄o kuu āègõ daa wà gb̄asĩro,
 m̄de ās̄ zaake e k̄m̄maro.
 13 Gb̄eken̄o kuu āè n̄ z̄inda sé lezĩ,
 āè gb̄en̄o gwa wà kwée.
 14 Gb̄eken̄o kuu ās̄ swaa de lán f̄ɛdaa bà,
 ās̄ swaa s̄nt̄en̄o de lán f̄ɛen̄o bà,
 āè anduna takaasideen̄o
 k̄n gb̄ent̄ee w̄endadeen̄o k̄eo gyaigyai.

15 M̄isi n̄en̄gb̄en̄o v̄ĩ ḡõn plaa,
 āè be: N̄ wa gbaa, n̄ wa gbaa.

Pó mèn aagõ kuu k̄e āè k̄āro,
 à k̄a siigõ se, āè be pó m̄m̄maro:
 16 Ḡèwāa k̄n p̄āa né'is̄o
 k̄n t̄ɔt̄eo zaake í è m̄āro
 k̄n t̄éo zaake è be a k̄āro.

17 Wée kè né è a de faboo
bensõ è kyakao a dan,
swawεε gbáa kãnkãnanŏ é à wée pì bŏ,
yeberekunŏ é à gè ble.

18 Yã mèn aagŏ kuu kè aŏŏ de ma dŏnala,
à kà mèn siigŏ se má ñ mì dŏro:

19 Zé kè kúu ègŏ téo musu,
zé kè mlè ègŏ táa oon gbè sàraa,
zé kè góro'ite ègŏ tén ísíaa dagura
kŏn zé kè gŏgbè ègŏ yeo nŏkparezio.

20 Nŏ zinakeri yãkenan yè:

È pŏ ble à ŏ ma a léa
à be ée yã zaaa kero.

21 Yã mèn aagŏ bé è tó tŏŏte lugaluga,
à kà siigŏ se, tŏŏte é yã pìnŏ fŏro:

22 Zò kè à kpata blè,
yŏnkŏŏ kè pŏ blè à kã,

23 nŏgbè kè wà zàn ben à zã kè
kŏn zò nŏkpareε kè gŏŏ a dii zã nŏŏ ũuo.

24 Pŏ néngonŏŏ kú tŏŏte mèn siigŏ,

mŏde aŏ ŏndŏŏ vī maamaa:

25 Babannεnŏ kuu pŏ gbáaanŏ ũro,

mŏde aŏè ble zi di kwεεmε.

26 Gbè'èεnŏ kuu pŏ bítanŏ ũro,

mŏde aŏè bεε bo gbèkotoommε.

27 Kwaanŏ ègŏ kína vīro,

mŏde aŏè bŏε wà zεzε gáli kŏn gáliomε.

28 Né fŏ ñ zò kŏ kŏn ŏŏŏ,

mŏde è gá na kína kpé sàtazimε.

29 Pó mèn aagõ kuu kè aõ tēna maa,
à kà siigõ se, aõ taa'ona nna:

30 Músu kè bíta nòbòno té,
è bõru kpεε pókenεro

31 kōn kokya kè toke bòo kōn blèkofii lètádeeo
kōn kína kè kú a zìkpεεno aεo.

32 Tó n yōnkoyā kè zīndasena lezī guu
ke tó n yā zaaa laasuu lè,
nò kú n léa,

33 zaake lán wè zwii fagaa pá à nòsi bò nà,
ke lán wè yī kū wà fī à aru bò nà,
lén gbē pofēna è swèe da lé.

31

Kí Lemueli yā

1 Kí Lemueli da lé dàa à bè:

2 Diame, ma né? Bómεε, ma né'ina?

À kè diamε, né kè ma à lé gbè Ludanε?

3 Nton n wó de nògbēno kiiaro,
nton zé kè è kínano yaka séro.

4 Lemueli, geepiwēε de kínano pómīna ũro,
í gbāaa de kpatablerinò pómīna ũro,

5 lé aõton mi, dokayāno sãngu,
aõ yā gõgõ takaasideenone faa sairo yãnzi.

6 À í gbāa kpá gbē kè aõεe mɔɔ gaanɔa,
à geepiwē kpá pɔsiadeenɔa

7 aõ mi, aõ takaasi sãngu,
aõ yā'amma tóngõ dɔngu dɔro.

8 N yā o gbē kè aóé fõ wà yā oroono gēε ũ,
n yā sí gbē kè aõɔ dɔnleri vīroonone.

9 Ñtongõ yĩtenaro, ñ yãkpaε ke a zéa.
Ñ takaasideenõ kõn wẽndadeenõ yã nnaa kpámma.

Nõ làakaridee

10 Dé bé eé nõ làakaridee ee?
À bẽε vĩ de gbè bainõla zã.

11 À zã ègõ à náane keε kõn nõsεo dome,
pó maa ke è kēsãaro.

12 À maaan ègõ keε a zãne,
èε ke à zaaanlo ai a wèndi lén.

13 È sákã kõn gbòbàò wεte
à a ɔzĩ ke kõn ponnaao.

14 È gá blε sé zã
lán góro'ite latari bà.

15 È fεε gukèkõanao à póblee ke a uadeenõne,
è zĩ kpaatεte a nõkparenõne.

16 È tɔɔte maaa wεte à lú,
è geepi líno pépen kõn a zĩnda bògɔ ɔɔo.

17 È gbãaa dɔ a pii asaa ũ
à gãsãwa bɔbɔ a zĩia.

18 Ègõ dõ kè é yàra e,
à fitia té ègõ nana gwãavĩme.

19 À ɔɔ ègõ porona àgõ buutábɔ kũna,
ègõ kεke ɔ wã a ɔneɔ.

20 È ɔ poro wẽndadeenõne,
è ɔ liga takaasideenõzi.

21 È ñampuu gurɔɔ vĩa ke a bεdeenõ yã musuro,
zaakε à uadeenõ è uta didi kõame.

22 È daebɔ bisanõ tã a zĩnda,
à pókãsãanõ né táaru bisa kõn bisa
gaarura'ideenõme.

23 À zã è tó bɔ fàadibokiia,

ègõ v̄εna gu d̄õnkõ k̄õn bùsu gb̄ensinõ.

24 Nõgb̄ẽ pì è p̄õdangān ke àgõ yaa,
è gèrè tã à kpá a latarinõa.

25 Ègõ gb̄aa k̄õn gakuio dana p̄ókāsāa ũ,
à kuuna zia yã è swè k̄enlo.

26 Ōndõyã ègõ daa à lén,
è yã dañne k̄õn yenzio.

27 À w̄éε ègõ té a ua yākenazi,
è m̄ea p̄ó b̄lero.

28 À n̄énõ è f̄εε wà sa maaa one,
à zã è à sáabu kpá à be:

29 Nõgb̄ẽ paridee aĩa v̄ĩ fá,
m̄ode m̄be n̄ deńla n̄ p̄ingi.

30 Kakana maaa ègõ náane v̄ĩro,
nõmaakεε è ḡẽ z̄élame,
nõgb̄ẽ kè Dii v̄ĩa v̄iin wè sáabu kpá.

31 N̄ z̄ĩi kè à kè àre kpáa,
n̄ à tó kpá à yākena musu ḡāale.

Luda yá takada kǝn Bokobaru yáó
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5